

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Запорізький національний технічний університет

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо організації самостійної роботи з дисципліни

“Облік зовнішньоекономічної діяльності”

для студентів напрямку підготовки 7.03050901 та
8.03050901 «Облік і аудит» денної та заочної форми
навчання

2013

Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи з дисципліни “Облік зовнішньоекономічної діяльності” для студентів напряму підготовки 7.03050901 та 8.03050901 «Облік і аудит» денної та заочної форми навчання /Укл.: Помулева В.М - Запоріжжя: ЗНТУ, - 2013. - 94 с.

Містить методичні рекомендації для самостійного вивчення окремих питань дисципліни і завдання для контролю набутих знань.

Укладач: В.М. Помулева ст.викладач кафедри «Облік і аудит»

Рецензент д.держ.упр., професор,. зав.каф. “Облік і аудит”
Левченко Н.М.

Відповідальний за випуск: д.держ.упр., професор,. зав.каф.
“Облік і аудит” Левченко Н.М.

Затверджено
на засіданні кафедри
„Облік і аудит”
Протокол № 3
від „15” жовтня 2013 р.

Затверджено на засіданні
Факультету економіки
управління
Протокол № 2
від „17” жовтня 2013 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КУРСУ	6
МІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	9
ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ПЛАНУ СРС	10
Тема 1. Загальнотеоретичні та специфічні основи обліку зовнішньоекономічної діяльності	11
Тема 2. Зовнішньоекономічні контракти й особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку	15
Тема 3. Облік валютних операцій	23
Тема 4. Облік кредитів та депозитів в іноземній валюті	41
Тема 5. Облік службових відряджень за кордон	49
Тема 6. Облік експортних операцій	54
Тема 7. Облік імпорتنих операцій	63
Тема 8. Облік бартерних (товарообмінних) операцій та операцій з давальницькою сировиною	70
Тема 9. Облік інвестиційних операцій	80
Тема 10. Облік операцій фінансового лізингу від нерезидента	84
Тема 11. Декларування валютних цінностей. Відповідальність за порушення при здійсненні валютних операцій	87
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	89

ВСТУП

Вихід на світовий ринок практично всіх підприємств і фірм та необхідність більш ефективного здійснення експортно-імпортних операцій вимагає підвищення рівня знань з бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності.

Знання бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних діяльності дозволить правильно відображати в обліку всі зовнішньоекономічні операції, правильно складати звітність, здійснювати належний контроль за витратами та формуванням прибутку. Достовірна інформація, за даними бухгалтерського обліку, необхідна не тільки керівникам підприємства для своєчасного приймання вірних фінансово-економічних рішень, а й для зовнішніх інвесторів.

Метою вивчення дисципліни «Облік зовнішньоекономічної діяльності» є засвоєння студентами питань методології, методики та організації бухгалтерського обліку в сфері зовнішньоекономічної діяльності, набуття відповідних практичних навичок у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Методичні рекомендації до самостійного вивчення дисципліни «Облік зовнішньоекономічної діяльності» та виконання контрольної роботи допоможуть студентам заочної форми навчання спеціальності 7.050106 та 8.050106 «Облік і аудит» при засвоєнні теоретичного матеріалу з кожної теми, передбаченої програмою, та при виконанні контрольної роботи.

Метою методичних вказівок є формування системи знань з теорії та практики ведення бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних операцій на підприємствах України. Виконання завдань базується на матеріалах лекційного курсу з обліку зовнішньоекономічної діяльності, який начитується студентам в 9-му семестрі 5-го курсу, а також на вивченні рекомендованих навчально-методичних матеріалів.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни “Облік зовнішньоекономічної діяльності” є формування системи теоретичних знань з обліку зовнішньоекономічних фінансово – господарських операцій.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Облік зовнішньоекономічної діяльності” є вивчення методів і технологій обліку найпоширеніших фінансових та господарських операцій, що застосовуються у зовнішньоекономічних відносинах суб’єктів господарювання України з іноземними контрагентами; набуття вмінь документального забезпечення та відображення зовнішньоекономічних операцій у системі рахунків бухгалтерського обліку та оподаткування зовнішньоекономічних операцій.

Предметом навчальної дисципліни є фінансово-господарські операції в зовнішньоекономічних відносинах.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- основи організації та правового регулювання діяльності підприємств у сфері зовнішньоекономічних відносин, їх обліку та документального оформлення відповідно до чинного законодавства та вимог національних стандартів;

вміти:

- застосовувати теоретичні знання з організації облікової роботи зовнішньоекономічної діяльності; складати та опрацьовувати документи з обліку зовнішньоекономічних фінансово-господарських операцій, узагальнювати дані в облікових регістрах та бухгалтерській і фінансовій звітності.

2. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КУРСУ

Тема 1. Загальнотеоретичні та специфічні основи обліку зовнішньоекономічної діяльності

Предмет, завдання дисципліни та об'єкти обліку ЗЕД. Завдання бухгалтерського обліку операцій у зовнішньоекономічній діяльності.

Основні принципи ЗЕД

Види зовнішньоекономічних операцій

Суб'єкти ЗЕД, їх реєстрація та акредитація.

Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Тема 2. Зовнішньоекономічні контракти й особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку

Значення, зміст та структура зовнішньоекономічного договору (контракту).

Види зовнішньоекономічних контрактів.

Особливості умов зовнішньоекономічного договору (контракту).

Особливості відображення операцій відповідно до умов контракту.

Тема 3. Облік валютних операцій

Порядок відкриття рахунків в іноземній валюті.

Види і класифікація валют, особливості обліку іноземної валюти.

Монетарні та немонетарні статті. Валютний курс і курсові різниці.

Облік курсових різниць. Порядок відображення іноземної валюти і курсових різниць у звітності.

Облік операцій, пов'язаних з купівлею та продажем інвалюти.

Міжнародні розрахунки, їх види та форми.

Порядок здійснення міжнародних розрахунків.

Тема 4. Облік кредитів та депозитів в іноземній валюті

Кредити від резидентів та нерезидентів.
Облік кредитів в іноземній валюті від банків резидентів.
Облік позик від нерезидентів.
Бухгалтерський облік депозитів в іноземній валюті.
Депозитні операції в в іноземній валюті в податковому обліку.

Тема 5. Облік службових відряджень за кордон

Загальні положення направлення працівників в закордонні відрядження.

Податковий облік витрат на відрядження за кордон.
Бухгалтерський облік витрат на закордонні відрядження.

Тема 6. Облік експортних операцій

Поняття і умови здійснення експортних операцій.
Митне оформлення зовнішньоекономічних операцій.
Строки проведення розрахунків за експортними операціями.
Документальне забезпечення митного оформлення товарів, що експортуються.

Облік операцій з експорту товарів (продукції) за умови прямого виходу підприємства на зовнішній ринок.

Облік операцій з експорту робіт, послуг.
Облік авансів, одержаних від іноземних покупців.

Тема 7. Облік імпорتنих операцій

Загальні засади здійснення імпорتنих операцій.
Строки проведення розрахунків за імпортними операціями.
Документальне забезпечення імпорتنих операцій.
Облік здійснення імпорتنих операцій за умови прямого виходу підприємства на зовнішній ринок.

Порядок визначення митної вартості товарів і порядок нарахування митних платежів. Порядок формування вартості імпорتنих товарів.

Особливості обліку імпорту робіт, послуг.
Облік авансів, сплачених іноземному постачальнику.

Тема 8. Облік бартерних операцій та операцій з давальницькою сировиною

Поняття бартерних операцій, основні вимоги до його здійснення.

Особливості бухгалтерського обліку бартерних операцій.

Загальні поняття про операції з давальницькою сировиною.

Особливості укладення договорів на переробку давальницької сировини. Митне оформлення операцій зі з давальницькою сировиною..

Облік операцій з давальницькою сировиною при умовах: переробки давальницької сировини іноземного замовника на митній території України, переробки давальницької сировини українського замовника за межами України, ввозу та вивозу готової продукції, реалізації готової продукції іноземного замовника на території України.

Тема 9. Облік інвестиційних операцій

Правова основа здійснення іноземних інвестицій в Україну.

Особливості обліку отримання інвестицій в іноземній валюті.

Відображення відображення, відбиття фінансових інвестицій в підприємства, створені за кордоном.

Облік виплати та отримання дивідендів нерезиденту та від нерезидента.

Облік операцій на підприємствах з іноземними інвестиціями.

Господарські одиниці іноземних підприємств. Господарські одиниці за межами України.

Відображення у фінансовій звітності операцій господарських одиниць, розташованих за кордоном.

Тема 10. Облік операцій фінансового лізингу від нерезидента

Критерії віднесення операції до фінансового лізингу.

Бухгалтерський облік об'єкта фінансової оренди, отриманого від нерезидента.

Особливості оподаткування операцій фінансового лізингу з нерезидентом.

Складові лізингового платежу та їх оподаткування.

Ввезення об'єктів за договором лізингу та ПДВ.
Лізинговий платіж та податок на репатріацію.

**Тема 11. Декларування валютних цінностей.
Відповідальність за порушення при здійсненні валютних операцій**

Порядок декларування валютних цінностей за межами України та оформлення довідки щодо відсутності валютних цінностей за межами України.

Відповідальність за порушення податкового законодавства.

Відповідальність за порушення валютного законодавства.

Відповідальність за порушення митного законодавства.

3. ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студента - це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються студентом під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі, у вільний від навчальних занять час.

Самостійна робота передбачена для студентів денної та заочної форми навчання як основний засіб оволодіння навчальним матеріалом і виконується в поза аудиторний час. Самостійна робота – це обов'язковий різновид пізнавальної діяльності студентів. Вона є роботою, яка передбачає поглиблення вивчення окремих тем курсу або короткий огляд наукових та інформативних публікацій по даній темі, набуття навиків використання цих знань з залученням конкретних матеріалів.

Творчий підхід до виконання самостійної роботи сприяє формуванню у студентів навиків до наукових досліджень, підготовку доповідей та публічних виступів.

Самостійна робота з дисципліни включає роботу з основною та спеціальною методичною літературою для закріплення набутих і здобуття нових знань та вмінь, виконання індивідуального завдання, виконання додаткових практичних робіт.

Метою СРС є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у суб'єктів самостійності, як основної риси характеру майбутнього висококваліфікованого фахівця.

Зміст самостійної роботи студента над дисципліною визначається робочою програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача.

Методичні матеріали для самостійної роботи повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку студента.

Самостійна робота над дисципліною для студентів включає різні форми, які визначаються робочою програмою, зокрема:

- робота з літературою та підготовка до проміжного контролю;
- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- вивчення окремих додаткових питань, що передбачені для самостійного опрацювання та їх конспектування або оформлення у вигляді доповіді;
- вирішення і письмове оформлення задач;
- підготовка до модульних контрольних робіт;
- виконання контрольних робіт в аудиторії як одна з форм звітності про підсумки самостійної роботи;
- підготовка до іспиту;
- консультації;
- іспит.

4. ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ПЛАНУ СРС

Самостійна робота студентів по вивченню теоретичного матеріалу дисципліни полягає в уважному вивченні законспектованих лекцій, рекомендованої літератури тощо.

Під час самостійної роботи студенти поглиблюють отримані знання шляхом опрацювання відповідної літератури та конспекту лекцій, готуються до практичних занять, контрольних робіт (модулів).

Завдання для самостійної роботи:

- доопрацювання матеріалів лекцій;
- складання конспектів питань, що виносяться на самостійне вивчення;
- підготовка до семінарських (практичних) занять: виконання домашніх завдань; тестів; опрацювання спеціальної наукової літератури; робота із статистичними довідниками, з формами звітності підприємства;
- робота в інформаційних мережах;
- одержання консультацій у викладачів з окремих питань курсу.

Для закріплення матеріалу, крім лекцій та практичних занять, згідно з обсягом типової навчальної програми, студентам необхідно регулярно знайомитись з матеріалами економічних та фінансово-кредитних спеціалізованих періодичних видань, а також з додатковою літературою, обов'язковим є слідкування за змінами в законодавчій базі України, пов'язаних з питаннями, які розглядаються в лекційному матеріалі, а також на практичних заняттях.

У процесі самостійного вивчення матеріалу студенти повинні вміти дати відповіді на питання що викладені нижче.

Для самостійного вивчення студентам пропонуються наступні теми:

Тема 1. Загальнотеоретичні та специфічні основи обліку зовнішньоекономічної діяльності

Ключові терміни та поняття:

Зовнішньоекономічна діяльність, експорт, реекспорт, імпорт, реімпорт (відповідно до ст. 1 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» (ЗУ «Про ЗЕД»), методи тарифного регулювання, методи нетарифного регулювання, резиденти та нерезиденти (у значенні ст.1 Декрета КМУ «Про систему валютного регулювання та валютного контролю» та ст. 14 ПКУ).

Завдання 1. Сформувати словник основних ключових термінів і понять.

Завдання 2. Ознайомитися з літературою, законодавчими та нормативно – правовими актами за темою.

Завдання 3. Ознайомитися зі структурою та сферою застосування Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність», Декрету КМУ № 15-93 від 15.02.93 р. «Про систему валютного регулювання та валютного контролю».

Питання для самостійного вивчення

1. Основні принципи ЗЕД.
2. Заходи валютного регулювання у сфері зовнішньоекономічної діяльності.
3. Напрями валютного контролю у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Навчальні завдання для самостійної роботи

Завдання 1.1. Знайти відповідне визначення для кожного наведеного терміна.

Термін	Визначення
Зовнішньоекономічна діяльність	А) Діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами
Експорт (експорт товарів)	Б) Продаж іноземним суб'єктам господарської діяльності та вивезення за кордон без доробки товарів, які раніше були імпортовані на територію України
Імпорт (імпорт товарів)	В) Придбання раніше експортованого без доробки товару із ввезенням з-за кордону
Реекспорт	Г) Вивезення за межі України (придбання із-за кордону України) капіталу в будь-якій формі (валютні цінності, продукція, послуги, роботи, права інтелектуальної власності та інші немайнові права) з метою отримання прибутків від виробничої та інших форм господарської діяльності.
Реімпорт	Д) Придбання (у тому числі з оплатою у не грошовій формі) українськими суб'єктами ЗЕД в іноземних суб'єктах господарської діяльності з ввозом або без ввозу цих товарів на територію України.
Експорт (експорт капіталу)	Є) Продаж товарів українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності іноземним суб'єктам діяльності (у тому числі з оплатою в не грошовій формі) з вивезенням або без вивезення цих товарів за митний кордон України

Термін	Визначення
Іноземні інвестиції	Ж) Будь-яка продукція, послуги, роботи, права інтелектуальної власності та інші немайнові права, призначені для продажу (оплатної передачі)
Квота експортна (імпортна)	З) Належним чином оформлене право на експорт (імпорт) протягом встановленого строку визначених товарів або валютних цінностей з метою інвестицій та кредитування
Ліцензія експортна (імпортна)	І) Граничний обсяг певної категорії товарів, який дозволено експортувати з території України (імпортувати на територію України) протягом встановленого строку і який визначається в натуральних або вартісних одиницях
Товар	К) Усі види майнових та інтелектуальних цінностей, що викладаються іноземними суб'єктами господарської діяльності в Україні, в результаті чого утворюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект
Підприємницька діяльність	Л) Діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, яка побудована на взаємовідносинах між ними та має місце як на території України, так і за її межами.

Тести для самоконтролю

1. Юридичні особи мають право здійснювати зовнішньоекономічну діяльність з моменту:

- а) набуття ними статусу юридичної особи;
- б) передбачення в установчих документів права здійснення зовнішньоекономічної діяльності;
- в) набуття дієздатності;
- г) вірна відповідь а) і б).

2. Юридичні особи, суб'єкти підприємницької діяльності, що не мають статусу юридичної особи з місцезнаходженням на території України, що здійснюють свою діяльність згідно з законодавством України - це:

- а) резиденти;
- б) нерезиденти;
- в) посередники.

3. В Україні здійснюються наступні види зовнішньоекономічної діяльності:

- а) тільки ті види, на які суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності отримана ліцензія;
- б) всі види зовнішньоекономічної діяльності, не заборонені прямо і у винятковій формі законами України;
- в) всі види зовнішньоекономічної діяльності;
- г) виключно імпорт та експорт товарів.

4. Зовнішньоекономічну діяльність мають право здійснювати:

- а) виключно юридичні особи;
- б) фізичні особи - підприємці та юридичні особи, установчі документи яких передбачають здійснення зовнішньоекономічної діяльності;
- в) виключно фізичні особи;
- г) всі фізичні та юридичні особи.

Питання для самоконтролю

1. Суб'єкти та об'єкти зовнішньоекономічної діяльності.
2. Визначити, хто може бути суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності
3. Визначіть поняття «зовнішньоекономічна діяльність» з різних джерел.
4. Сформулюйте види зовнішньоекономічної діяльності.
5. Дайте характеристику основних видів зовнішньоекономічної діяльності.
6. У чому полягає реекспорт та реімпорт товарів?
7. Сформулюйте основні принципи ЗЕД.
8. Які документи необхідно надати для проходження акредитації в митних органах?
9. Якими законодавчими актами регулюється зовнішньоекономічна діяльність в Україні?
10. Хто здійснює контроль за експортно-імпортними операціями?
11. Які завдання обліку зовнішньоекономічної діяльності?

12. У якій валюті ведеться облік операцій зовнішньоекономічних операцій?

Тема 2. Зовнішньоекономічні контракти й особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку

Ключові терміни та поняття:

Зовнішньоекономічний договір, базисні умови поставки, франко, бартерний контракт, договір консигнації, договір комісії, договір доручення, лізингова угода, договір на переробку давальницької сировини, квота, ліцензія експортна (імпортна), демпінг, ембарго.

Завдання 1. Сформувати словник основних ключових термінів і понять.

Завдання 2. Необхідно ознайомитися з літературою, законодавчими та нормативно – правовими актами за темою.

Завдання 3. На підставі умовних даних заповнити зовнішньоекономічний договір.

Питання для самостійного вивчення

1. Види посередників у зовнішньоекономічній діяльності.
2. Види зовнішньоекономічних контрактів.

Навчальні завдання для самостійної роботи

Завдання 2.1. Необхідно зазначити, які суттєві (істотні) умови контракту були пропущені сторонами при його укладанні.

Вихідні дані для виконання:

контракт № 03-01, що був підписаний 15 січня п.р. у м. Харкові між ТзОВ „Мета”, м. Харків, Україна (продавець), в особі директора Паудіна Ігоря Олеговича, що діє на підставі Статуту, з однієї сторони, та компанії ”, Ізраїль, (покупець), в особі директора Самна Ф.І., що діє на підставі Статуту. В контракті зазначені наступні пункти:

Предмет договору
 Кількість та якість товару
 Походження товару
 Строки поставки
 Умови приймання
 Претензії
 Арбітраж
 Юридичні адреси сторін

Завдання 2.2. Визначити виходячи з правил ІНКОТЕРМС, до якої з груп відносяться наступні умови постачання:

Умови постачання	Група
Обов'язки продавця вважаються виконаними після передачі товару транспортної організації	
Товар відвантажується покупцю на заводі-виробнику	
Товар доставляється іноземному покупцю продавцем	
Товар доставляється іноземному покупцю продавцем, при цьому витрати із страхування доставки вантажу несе покупець	

Завдання 2.3.

Скласти контракт, і визначити основні документи, що необхідні бухгалтерії:

- предметом якого є операція з експорту;
- предметом якого є операція з імпорту;
- предметом якого є бартерна операція;
- предметом якого є операція з перероблення української давальницької сировини за кордоном;
- предметом якого є операція з перероблення іноземної давальницької сировини в Україні.

Завдання 2.4.

Що означає такий фрагмент ВМД щодо укладеного ЗЕД-контракту, належності товару, митного очищення, відвантаження, перевезення товару, та його отримання.

Отже, маємо такий фрагмент ВМД:

Фрагмент 1

П р и м і р н и к Д л я м и т н и ц і	Уніфікований адміністративний документ (УАД)	1. Тип декларації ЕК 10		А.		
	2. Відправник/Експортер BAT "Запоріжсталь"	3. Додатковий аркуш	4. Відвантажувальні специфікації			
	Реєстр. №	5. Всього найменувань товарів	6. Кількість місць	7. Довідковий номер		
	8. Одержувач/Імпортер Alfa Senator Corp. Cargo centre group Ltd	9. Особа, відповідальна за фінансове регулювання Товариство з обмеженою відповідальністю "Факел"				
	Реєстр. №	10. Країна 1-го призначення	11. Торговельна країна	12. Загальна митна вартість	13.	
	14. Декларант/Представник	15. Країна відправлення		15а. Код країни відправлення	17а. Код країни призначення	
	Реєстр. №	16. Країна походження		17. Країна призначення		
	18. Транспортний засіб відправлення	19. Контейнер	20. Умови поставки 09 DAF-Хутір-Михайлівський			

Тести для самоконтролю

1. Декларування товарів на митниці може здійснювати:

- а) маклер;
- б) дилер;
- в) брокер.

2. Умови постачання обумовлені прийнятими в міжнародній практиці торговими термінами, що систематизовані в уніфікованому документі:

- а) ІНКОТЕРМС-1990 (2000, 2010);
- б) КОНОСАМЕНТ;
- в) СУПЛЕМЕНТ.

3. Правила ІНКОТЕРМС характеризують:

- а) правила здійснення розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності;
- б) міжнародні правила інтерпретації комерційних термінів;
- в) основні ризики у сфері ЗЕД;
- г) правила митного оформлення товарів;
- д) правила заповнення митної декларації.

4. Терміни ІНКОТЕРМС групи Е:

- а) обов'язки продавця вважаютьсялічаться виконаними у момент відвантаження товару покупцю на своєму підприємстві;
- б) обов'язки продавця вважаютьсялічаться виконаними після того, як він передав товар перевізнику. При цьому договір зі з перевізником укладає покупець;
- в) продавець зобов'язаний сплатити транспортні витрати, пов'язані з доставкою товару, алета ризик доставки товару несе покупець;
- г) до обов'язку продавця входить доставка товару в країну покупця.

5. Терміни ІНКОТЕРМС групи F:

- а) обов'язки продавця вважаютьсялічаться виконаними у момент відвантаження товару покупцю на своєму підприємстві;
- б) обов'язки продавця вважаютьсялічаться виконаними після того, як він передав товар перевізнику. При цьому договір зі з перевізником укладає покупець;
- в) продавець зобов'язаний сплатити транспортні витрати, пов'язані з доставкою товару, алета ризик доставки товару несе покупець;
- г) до обов'язку продавця входить доставка товару в країну покупця.

6. Терміни ІНКОТЕРМС групи С:

- а) обов'язки продавця вважаютьсялічаться виконаними у момент відвантаження товару покупцю на своєму підприємстві;
- б) продавець зобов'язаний сплатити транспортні витрати, пов'язані з доставкою товару, алета ризик доставки товару несе покупець;

в) обов'язки продавця вважаються лічаться виконаними після того, як він передав товар перевізнику. При цьому договір зі з перевізником укладає покупець;

г) до обов'язків продавця входить доставка товару в країну покупця.

7. Терміни ІНКОТЕРМС групи D:

а) обов'язки продавця вважаються лічаться виконаними у момент відвантаження товару покупцю на своєму підприємстві;

б) до обов'язків продавця входить доставка товару в країну покупця;

в) обов'язки продавця вважаються лічаться виконаними після того, як він передав товар перевізнику. При цьому договір зі з перевізником укладає покупець;

г) продавець зобов'язаний сплатити транспортні витрати, пов'язані з доставкою товару, а лета ризик доставки товару несе покупець.

8. Рішення про застосування режиму ліцензування експорту (імпорту) товарів, у тому числі встановлення квот (кількісних або інших обмежень), приймається:

а) Президентом України;

б) митними органами;

в) Кабінетом Міністрів України;

г) податковими органами.

9. Зовнішньоекономічний договір може бути складений:

а) у письмовій формі;

б) в усній формі;

в) у письмовій чи в усній формі;

г) у письмовій формі з дотриманням відповідних правил складання зовнішньоекономічних контрактів.

10. Ліцензування імпорту товарів запроваджується в Україні:

а) для всіх імпортних товарів;

б) при необхідності застосування заходів захисту вітчизняного товаровиробника;

- в) на виконання вимог країн-експортерів;
- г) для підприємств певної категорії.

11. Ліцензування експорту товарів запроваджується в Україні:

- а) при необхідності забезпечення захисту життя, здоров'я людини, тварин або рослин, навколишнього природного середовища, громадської моралі, національного багатства художнього, історичного чи археологічного значення або захисту прав інтелектуальної власності, а також відповідно до вимог державної безпеки;
- б) для усіх груп товарів;
- в) на виконання вимог країн-імпортерів;
- г) для підприємств певної категорії.

12. Підставою для підтвердження дії форс-мажорних обставин в Україні є довідка:

- а) Торгово-промислової палати міста їх виникнення;
- б) Торгово-промислової палати країни;
- в) Торгово-промислової палати краю.

13. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності здійснює:

- а) Верховна Рада;
- б) НБУ;
- в) Державний митний комітет;
- г) всі відповіді правильні.

14. Доставка товарів змішаним перевезенням - контейнери, пороми, трейлери, судна, здійснюється за базисною умовою:

- а) EXW;
- б) FCA;
- в) FOB;
- г) DAF.

15. Перевезення товару морським або внутрішнім водним транспортом, продавець здійснює морське страхування:

- а) CIP;
- б) DEG;
- в) FAS;

г) CIF.

16. Продавець здійснює постачання, коли товар перейшов через поруччя судна в порту відвантаження, за що і оплачує витрати і фрахт:

- а) CFR;
- б) EXW;
- в) FAS;
- г) CPT.

17. Який термін умов постачання покладає на покупця максимальні обов'язки:

- а) CFR;
- б) EXW;
- в) DDP;
- г) CPT.

18. Коносамент надається під час перевезень:

- а) повітряним транспортом;
- б) морським;
- в) автомобільним.

19. Коносамент це:

- а) рахунок;
- б) розпорядження;
- в) оферта.

20. Грошова одиниця, в якій здійснюється розрахунок за зовнішньоторговельним договором, представляє собою:

- а) платіжну розстрочку;
- б) валюту контракту;
- в) договірну ціну;
- г) валюту платежу.

21. Згідно з чинним митним законодавством декларування товарів при їх митному оформленні може здійснюватись:

- а) самими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності;
- б) митними брокерами;

в) самими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності; митними брокерами.

Питання для самоконтролю

1. Визначте поняття зовнішньоекономічного договору.
2. У чому полягають особливості укладення договорів між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності?
3. Які умови зовнішньоекономічного договору є істотними?
4. У чому полягають базисні умови постачання?
5. У чому полягають відмінності між валютою контракту та валютою платежу?
6. У якій валюті повинен укладатися зовнішньоекономічний договір?
7. Які застереження можуть відображатися у зовнішньоекономічному договорі? Для чого застосовуються захисні застереження?
8. Яке чинне законодавство України регламентує умови укладання зовнішньоекономічної угоди?
9. Які умови постачання визначаються згідно з Правилами ІНКОТЕРМС?
10. Чи є правила ІНКОТЕРМС обов'язковими для їх застосування суб'єктами ЗЕД? ІНКОТЕРМС і П(С)БО: що їх поєднує?
11. Назвіть, за якими умовами постачання всі витрати та ризики доставки несе продавець, покупець?
12. Які умови є вигіднішими для експортера? Для імпортера?
13. Які види зовнішньоекономічної діяльності підлягають ліцензуванню і квотуванню?
14. У чому полягає відмінність автоматичного ліцензування від неавтоматичного?
15. З якою метою вводиться ліцензування імпорту? Експорту?
16. Залежність бухгалтерського обліку від ІНКОТЕРМС: у чому суть?
17. Кодування умов постачання товару згідно з ІНКОТЕРМС.
18. Кодування митних режимів, умов платежу, характеристик угод, видів податків, пільг ввізного мита, способів розрахунків, видів транспорту.

Тема 3. Облік валютних операцій

Ключові терміни та поняття

Валютні цінності (ДКМУ № 15-93), валютні операції (ДКМУ № 15-93), іноземна валюта (ДКМУ № 15-93), валютні засоби (ЗУ «Про ЗЕД»), уповноважений банк (ДКМУ № 15-93), рахунки в іноземній валюті, індивідуальна ліцензія, обов'язковий продаж валюти, валютний курс (П(С)БО 21), операція в іноземній валюті (П(С)БО 21), вільноконвертована валюта, транзитний валютний рахунок, поточний валютний рахунок, курсова різниця, монетарні статті балансу, немонетарні статті балансу, первинна оцінка, призначення статті в іноземній валюті, перерахунок статті в іноземній валюті, балансова вартість іноземної валюти (за П(С)БО 15 та ст. 153 ПКУ).

Завдання 1. Сформувати словник основних ключових термінів і понять.

Завдання 2. Необхідно ознайомитися з літературою, законодавчими та нормативно – правовими актами за темою.

Завдання 3. Ознайомитися з нормами ст.5 Декрета КМУ № 15-93 «Про систему валютного регулювання та валютного контролю» щодо ліцензування валютних операцій та ст. 7 цього ДКМУ щодо порядку розрахунків з нерезидентами.

Завдання 4. Ознайомитися з нормами (П(С)БО 21).

Завдання 5. Ознайомитися з нормами Інструкції про порядок відкриття, використання та закриття рахунків в національній іноземній валюті, затверджена постановою Правління Національного банку України від 12.11.2003 р. № 492.

Завдання 6. Ознайомитися з Правилами торгівлі іноземною валютою, затверджені постановою правління НБУ від 10.08.2005 р. № 281.

Завдання 7. Ознайомитися з нормами Постанови КМУ і НБУ № 444 від 21.06.95 р. «Про типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів та типових формах захисних застережень».

Питання для самостійного вивчення

1. Види валютних рахунків. Порядок відкриття рахунків в іноземній валюті.
2. Класифікатор іноземних валют.
3. Міжнародні розрахунки, їх види та форми.
4. Порядок здійснення міжнародних розрахунків.
5. Порядок визначення та застосування крос-курсу при придбанні однієї іноземної валюти за іншу.

Навчальні завдання для самостійної роботи

Завдання 3.1.

Класифікувати статті балансу за ознакою монетарності/немонетарності.

Статті балансу	Вид статті
Іноземна валюта	
Фінансові інвестиції в іноземній валюті	
Основні засоби	
Дебіторська заборгованість, що підлягає погашенню в іноземній валюті	
Неоплачений статутний капітал	
Запаси	
Довгострокові і поточні позики	
Векселі видані, що виражені в іноземній валюті	
Кредиторська заборгованість, що підлягає погашенню в іноземній валюті	
Розрахунки за авансами	

Завдання 3.2.

Сформулювати зміст господарських операцій та вказати первинні документи на підставі наведеної кореспонденції рахунків:

1. Д 945 К 632	3. Д 362 К 714	5. Д 791 К 945	7. Д 714 К 791
2. Д 945 К 312	4. Д 632 К 714	6. Д 312 К 714	8. Д 945 К 362

Завдання 3.3.

Сформулювати зміст господарських операцій (або вказати на некоректність проведення) та визначити первинні документи на підставі наведеної кореспонденції рахунків:

1. Д 791 К 942	4. Д 945 К 334	7. Д 685 К 311	10. Д 334 К 714
2. Д 314 К 362	5. Д 942 К 334	8. Д 312 К 333	11. Д 711 К 791
3. Д 311 К 711	6. Д 92 К 685	9. Д 632 К 312	12. Д 714 К 312

Завдання 3.4.

Визначити монетарність статей балансу, та відобразити курсову різницю за монетарними статтями.

На звітну дату 31.12 на балансі рахується дебіторська заборгованість нерезидента за експортним контрактом в сумі 12000 дол. США. 20.01 заборгованість погашена (іноземна валюта зарахована на поточний рахунок 20.01).

Курс НБУ на 31.12 – 7,9 грн./ \$1.

Курс НБУ на дату зарахування – 7,99 грн./ \$1.

Завдання 3.5.

Визначити монетарність статей балансу, та відобразити курсову різницю за монетарними статтями.

На звітну дату 30.06 на балансі рахується:

- дебіторська заборгованість нерезидента «А» за імпортом контрактом в сумі 12000 дол. США;

- кредиторська заборгованість перед нерезидентом «Б» за імпортом контрактом – 20000 євро.

10.07 заборгованість нерезидента «А» погашена повністю (іноземна валюта зарахована на поточний рахунок 10.07).

25.07 частково в сумі 10000 євро погашена заборгованість перед нерезидентом «Б».

Курс НБУ на 30.06 – 7,9 грн./ \$1, 10,0 за 1 євро.

Курс НБУ на дату зарахування – 7,99 грн./ \$1.

Курс НБУ на дату перерахування коштів - 10,155.

Завдання 3.6.

Визначити монетарність статей балансу, та відобразити курсову різницю за монетарними статтями.

На звітну дату 31.03 на балансі рахуються:

- грошові кошти в сумі 5600 \$;
- кредиторська заборгованість перед нерезидентом за бартерним контрактом в сумі 50000 дол. США.

14.04 заборгованість погашена (відвантажена продукція нерезиденту за ВМД від 14.04).

Курс НБУ на 31.03 – 7,99 грн./ \$1.

Курс НБУ на дату погашення (14.04) – 7,89 грн./ \$1.

Курс НБУ на звітну дату 30.06 склав 7,9/ \$1.

Завдання 3.7.

Відобразити операції в бухгалтерському та податковому обліку.

Підприємство подає заявку банку для продажу 4000 євро. Курс НБУ, за яким рахується балансова вартість такої валюти – 10,9 грн./1євро.

Курс продажу євро на МВРУ склав 11,2 грн./1євро. Курс НБУ на день продажу – 11,1 грн./1євро. Комісійна винагорода банку – 200 грн.

Завдання 3.8.

Відобразити операції в бухгалтерському та податковому обліку.

10.11 надійшла передоплата від нерезидента за товари по експортному контракту в сумі 36000 \$. В цей же день 50% надходжень іноземної валюти продано, 50% зарахованол на поточний рахунок підприємства.

Виручка від продажу зарахована в день продажу. Комісійна винагорода – 0,5% від суми проданої інвалюти.

Курс НБУ на 10.11 – 7,9 грн./ \$1.

Курс продажу \$ на МВРУ склав 8,17 грн./1євро. Комісійна винагорода банку – 200 грн.

Завдання 3.9.

Відобразити операції в обліку.

Підприємством були перераховані 21200 грн. для придбання 2000 євро. Іноземна валюта придбана по курсу МВРУ 10,5 грн. за 1

євро. Комісійна винагорода банку склала 100 грн. На дату надходження валюти курс НБУ - 10,5598 грн. за євро.

№ з / п	Найменування операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.	Доход	Витрати
		дебет	кредит			
1	Переказ гривень на придбання іноземної валюти					
2	Зарахування придбаної валюти на рахунок підприємства по курсу НБУ					
3	Відображені витрати на сплату комісійної винагороди банку					
4	Списання комісійної винагороди на фінансовий результат					
7	Відображена різниця між курсом покупки і курсом НБУ на дату зарахування валюти					
8	Списано результат від купівлі і/в на фінансові результати					

Завдання 3.10.

Відобразити операції в бухгалтерському та податковому обліку.

Підприємство перерахувало уповноваженому банку 8700 грн. для придбання іноземної валюти (\$1000) виходячи з ринкового курсу. Іноземна валюта придбана на МВРУ за комерційним курсом 8,5 грн. за \$1. Комісійна винагорода банку склала 90 грн.

Придбані банком \$1000 зараховані на поточний рахунок в іноземній валюті по курсу НБУ \$1:8,4 грн.

Завдання 3.11.

Розрахувати вартість іноземної валюти в гривнях у бухгалтерському обліку. ТОВ "Мета" здійснила наступні господарські операції по руху грошових коштів у іноземній валюті (табл. 3.3):

№	Дата	Курс НБУ	Зміст господарської операції	Сума	
				Дол. США	Грн.
1	18.08	8,05	Зараховано на транзитний валютний рахунок аванс від іноземного покупця	5000	?
2	19.08	8,07	Перераховано 50% надходжень в іноземній валюті для обов'язкового продажу	2500	?
3	19.08	8,07	Зараховано на поточний рахунок 50% надходжень в іноземній валюті	2500	?
4	19.08	8,07	Переоцінено коштів на дату здійснення операції	?	?
5	9.09	7,99	Зараховано на транзитний валютний рахунок виручку, отриману від іноземного покупця	8000	?
6	10.09	7,99	Перераховано 50% валютної виручки для обов'язкового продажу	4000	?
7	10.09	7,99	Зараховано на поточний валютний рахунок 50% виручки	4000	?
8	10.09	7,99	Переоцінено коштів на дату здійснення операції	?	?
9	13.09	8,0	Перераховано для розрахунку з кредитором-нерезидентом	3700	?
10	13.09	8,0	Переоцінено коштів на дату здійснення операції	?	?
11	30.09	8,134	Переоцінено коштів на звітну дату	?	?

Тести для самоконтролю

1. До монетарних статей відносяться:

- заборгованість по розрахунках за авансами;
- основні засоби;
- кредиторська заборгованість за бартерними операціями;
- фінансові інвестиції в іноземній валюті, якщо їх повернення у валюті гарантоване законодавством країни перебування.

2. Курсові різниці визначаються:

- тільки за монетарними статтями;
- тільки за немонетарними статтями;
- за монетарними і немонетарними статтями;

г) за монетарними статтями та деякими немонетарними статтями.

3. Монетарні відображаються на дату балансу:

- а) за курсом НБУ на дату балансу;
- б) за історичною або справедливою собівартістю, по якій вони зараховані на баланс;
- в) за курсом НБУ, що передує даті балансу;
- г) за курсом МВРУ.

4. До немонетарних статей відносяться:

- а) несплачений статутний капітал;
- б) дебіторська заборгованість, що підлягає погашенню в іноземній валюті.
- в) кредиторська заборгованість за бартерними операціями;
- г) дебіторська заборгованість за експортним контрактом.

5. Визначення курсових різниць за монетарними статтями проводиться :

- а) на дату визначення активів і зобов'язань;
- б) виключно на дату здійснення розрахунків;
- в) при зміні курсу НБУ на яку-небудь дату;
- г) на дату балансу та дату здійснення розрахунків.

6. Неопераційні курсові різниці – це різниці, що виникають внаслідок перерахунку статей балансу, відображення яких обумовлено здійсненням:

- а) інвестиційної та операційної діяльності;
- б) фінансової та операційної діяльності;
- в) інвестиційної і фінансової діяльності;
- г) операційної діяльності.

7. Визначення курсових різниць від перерахунку операцій, виражених в іноземній валюті, заборгованості та іноземної валюти у податковому обліку здійснюється:

- а) відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку;
- б) відповідно до положень ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність»;

- в) відповідно до положень Декрету КМУ «Про систему валютного регулювання та валютного контролю;
- г) курсові різниці не визначаються.

8. Позитивне значення курсових різниць (прибуток) у податковому обліку ураховується:

- а) у складі доходів платника податку;
- б) у складі витрат платника податку;
- в) або доходів або витрат;
- г) не враховується ні в доходах, а ні в витратах.

9. Від'ємне значення курсових різниць (збиток) у податковому обліку ураховується:

- а) у складі доходів платника податку;
- б) у складі витрат платника податку;
- в) або доходів або витрат;
- г) не враховується в витратах.

10. Доход від операційної курсової різниці відображається на субрахунку:

- а) 711;
- б) 744;
- в) 714.

11. Витрати від операційної курсової різниці відбиваються на субрахунку:

- а) 942;
- б) 974;
- в) 945.

12. Доход від неопераційної курсової різниці відображається на субрахунку:

- а) 711;
- б) 744;
- в) 714.

13. Витрати від неопераційної курсової різниці відбиваються на субрахунку:

- а) 942;
- б) 974;
- в) 945.

14. При перерахунку кредиторської заборгованості в іноземній валюті, курсова різниця, яка виникла у зв'язку з підвищенням курсу НБУ:

- а) відноситься на доходи підприємства;
- б) відноситься на витрати підприємства;
- в) не викликає ніяких змін в обліку.

15. Операційна курсова різниця, яка виникає по активах і зобов'язаннях, пов'язана з:

- а) організаційною діяльністю підприємства;
- б) управлінською діяльністю підприємства;
- в) фінансовою діяльністю підприємства;
- г) операційною діяльністю підприємства.

16. Монетарна стаття — це:

- а) оприбуткований аванс;
- б) обмін іноземної валюти;
- в) виторг.

17. Операції в іноземній валюті - це господарська операція:

- а) пов'язана з переходом прав власності на товар;
- б) вартість якої визначена в іноземній валюті або яка потребує розрахунків в іноземній валюті;
- в) пов'язана з ввезенням та вивезенням товарної продукції.

18. Аналітичний облік іноземної валюти ведеться:

- а) в національній валюті за курсом НБУ;
- б) в іноземній валюті;
- в) в іноземній та національній валюті за курсом НБУ.

19. Синтетичний облік іноземної валюти ведеться:

- а) в національній валюті за курсом НБУ;
- б) в іноземній валюті;

в) в іноземній та національній валюті за курсом НБУ.

20. Згідно плану рахунків, розрахунки з іноземними постачальниками враховуються на рахунку:

- а) 362;
- б) 632;
- в) 622.

21. Згідно плану рахунків, використовується наступний валютний рахунок за межами України:

- а) 314;
- б) 312;
- в) 334.

22. Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про операції в іноземних валютах визначаються:

- а) Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні»;
- б) П (С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів»;
- в) Декретом КМУ «Про систему валютного регулювання та валютного контролю».

23. Позитивна курсова різниця при дебіторській заборгованості виникає:

- а) при торгах на МВРУ;
- б) при підвищенні курсу НБУ;
- в) при зниженні курсу НБУ.

24. Від'ємна курсова різниця при дебіторській заборгованості виникає:

- а) при торгах на МВРУ;
- б) при підвищенні курсу НБУ;
- в) при зниженні курсу НБУ.

25. Позитивна курсова різниця при кредиторській заборгованості виникає:

- а) при торгах на МВРУ;

- б) при підвищенні курсу НБУ;
- в) при зниженні курсу НБУ.

26. Від'ємна курсова різниця при кредиторській заборгованості виникає:

- а) при торгах на МВРУ;
- б) при підвищенні курсу НБУ;
- в) при зниженні курсу НБУ.

27. При збільшенні курсу НБУ зміна кредиторської заборгованості відображається на:

- а) рахунку 945;
- б) рахунку 714;
- в) рахунку 744.

28. При зниженні курсу НБУ зміна кредиторської заборгованості відображається на:

- а) рахунку 945;
- б) рахунку 714;
- в) рахунку 791

29. При збільшенні курсу НБУ зміна дебіторської заборгованості відображається на:

- а) рахунку 945;
- б) рахунку 714;
- в) рахунку 719.

30. При зниженні курсу НБУ зміна дебіторської заборгованості відображається на:

- а) рахунку 945;
- б) рахунку 714;
- в) рахунку 942.

31. У підприємства на кінець звітного періоду на валютному рахунку обліковується валюта в розмірі 5000 дол., що була отримана як аванс за експортним контрактом, - курс НБУ на кінець звітного періоду - 8,0 грн./\$1.

На момент експорту продукції курс НБУ складав 8,05 грн./ \$1.

На кінець кварталу курс НБУ склав 8,03 грн./\$1.

Курсова різниця внаслідок перерахунку валюти на кінець періоду буде відображатися:

- а) у розмірі 250 грн. у складі витрат;
- б) у розмірі 250 грн. у складі доходів;
- в) у розмірі 150 грн. у складі доходів;
- г) у розмірі 150 грн. у складі витрат.

32. Чи є правильним твердження:

У випадку, якщо валюта залишається у підприємства на кінець звітного періоду, її вартість підлягає перерахунку за курсом НБУ на кінець звітного періоду із віднесенням результатів перерахунку до складу доходів чи витрат.

- а) так;
- б) ні.

33. Які операції не вимагають наявності індивідуальної ліцензії НБУ:

- а) вивезення за межі України валютних цінностей;
- б) надання й одержання резидентами кредитів в іноземній валюті, якщо терміни і суми таких кредитів перевищують установлені законодавством межі;
- в) розміщення валютних цінностей на рахунках за межами України;
- г) вивезення за межі України іноземних інвестицій в іноземній валюті, що раніше здійснювалися на території України, у випадку припинення інвестиційної діяльності

34. Монетарні статті балансу це:

- а) грошові кошти і їхні еквіваленти;
- б) заборгованість (як дебіторська, так і кредиторська), що буде погашатися грошовими коштами чи їх еквівалентами;
- в) заборгованість (як дебіторська, так і кредиторська), що буде погашатися не грошовими коштами;
- г) а+б.

35. Немонетарні статті балансу це:

- а) грошові кошти і їхні еквіваленти;
- б) заборгованість (як дебіторська, так і кредиторська), що буде погашатися грошовими коштами чи їхніми еквівалентами;
- в) заборгованість (як дебіторська, так і кредиторська), що буде погашатися не грошовими коштами;
- г) а+б.

36. Курсові різниці по монетарних статтях в іноземній валюті визначаються:

- а) на дату здійснення розрахунків;
- б) на дату балансу;
- в) а+б;
- г) курсові різниці по монетарних статтях в іноземній валюті не визначаються.

37. Курсові різниці по немонетарних статтях в іноземній валюті визначаються:

- а) на дату здійснення розрахунків;
- б) на дату балансу;
- в) а+б
- г) курсові різниці по немонетарних статтях в іноземній валюті не визначаються

38. Підставою для купівлі іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку України резидентами при здійсненні неторговельних операцій вважаються такі документи:

- а) заява на придбання валюти;
- б) документи не подаються;
- в) договір з нерезидентом, вантажна митна декларація;
- г) заявки з розрахунком витрат на відрядження за кордон, на експлуатаційні витрати транспортних засобів, які виконують рейси за кордон.

39. У разі придбання валюти на МВРУ за гривни її балансова вартість визначається: (ст.153.1.4 НКУ)

- а) виходячи з курсу НБУ на дату придбання валюти;

б) виходячи з курсу НБУ на дату перерахування коштів на придбання валюти;

в) виходячи з курсу НБУ на дату звітного балансу або на дату здійснення операції залежно від того, яка дата настала пізніше.

40. З операцій купівлі безготівкової іноземної валюти за гривню стягується збір на обов'язкове пенсійне страхування:

а) у розмірі 1,3% від суми гривень, витрачених на придбання ввалюти без урахування комісійної винагороди по цих операціях;

б) у розмірі 1,3% від суми гривень, витрачених на придбання ввалюти з урахуванням комісійної винагороди по цих операціях;

в) не стягується;

г) у розмірі 1 % від суми гривень, витрачених на придбання ввалюти без урахування комісійної винагороди по цих операціях.

41. Для купівлі іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку України при розрахунках з нерезидентами за торговельними операціями необхідно подати наступні документи:

а) заяву на придбання валюти;

б) документи не подаються;

в) договір з нерезидентом, вантажну митну декларацію;

г) обґрунтування необхідного розміру валюти.

42. Операції з придбання валюти проводяться підприємствами:

а) самостійно на міжбанківському валютному ринку;

б) самостійно у будь-якому пункті обміну валют;

в) через уповноважені банки у пункті обміну валют;

г) виключно на міжбанківському валютному ринку через уповноважені банки.

43. Отримання індивідуальної ліцензії НБУ не передбачене при проведенні наступних валютних операцій:

а) здійснення платежів в іноземній валюті за межі України на виконання обов'язків перед нерезидентами з оплаті продукції, послуг, робіт;

б) надання і отримання резидентами кредитів в іновалюті у випадках, якщо терміни і суми таких кредитів перевищують встановлені/установлені законодавством межі кордони;

в) використання іновалюти на території України як засобу платежу або як застави;

г) здійснення інвестицій за кордон спадщині.

44. У випадку, якщо курс НБУ на звітну дату відрізняється від курсу НБУ на дату здійснення операції, операційна курсова різниця відображається у складі:

а) доходів чи витрат від операційних курсових різниць на рахунках 714 чи 945;

б) доходів чи витрат від неопераційних курсових різниць на рахунках 744 чи 974;

в) інших операційних доходів або витрат на рахунках 949 чи 719;

г) інших операційних доходів або інших витрат операційної діяльності на рахунках 711 чи 942.

45. У випадку, якщо курс НБУ відрізняється від комерційного курсу продажу іноземної валюти, така різниця відображається у складі:

а) доходів чи витрат від операційних курсових різниць на рахунках 714 чи 945;

б) доходів чи витрат від неопераційних курсових різниць на рахунках 744 чи 974;

в) інших операційних доходів або витрат на рахунках 949 чи 719;

г) інших операційних доходів або інших витрат операційної діяльності на рахунках 711 чи 942.

46. Перерахування грошових коштів для придбання іноземної валюти в обліку визначається наступною кореспонденцією субрахунків:

а) Дт 334 – Кт 311;

б) Дт 333 – Кт 311;

в) Дт 333 – Кт 312.

47. Сума іноземної валюти, яка залишилася невикористаною під час цільового придбання для здійснення розрахунків:

- а) повинна бути в повному обсязі перерахована для продажу банком;
- б) може залишитися в повній сумі для здійснення інших операцій;
- в) можна залишити тільки 1000 доларів США, а останню суму необхідно перерахувати для продажу банком.

48. Придбана іноземна валюта повинна бути витрачена на цілі, вказані у заявці на купівлю валюти, на протязі:

- а) двох робочих днів після зарахування на поточний рахунок;
- б) п'яти робочих днів після зарахування на поточний рахунок;
- в) таких обмежень не встановлено;
- г) такий термін встановлює підприємство.

49. Яку необхідно отримати ліценцію на майнові цінності, що інвестуються за межі України:

- а) спеціальну;
- б) індивідуальну;
- в) експортну.

50. Підставою для придбання іноземної валюти є:

- а) договір купівлі з установою банку;
- б) рахунок на сплату послуг з переробки давальницької сировини нерезидентом;
- в) акредитив на сплату транспортних послуг, наданих нерезидентом.

51. Розподільчий (транзитний) рахунок застосовується підприємством:

- а) для зарахування валютних ресурсів;
- б) для зарахування кредитів;
- в) для здійснення розрахунків.

52. Іноземна валюта на розподільчому (транзитному) рахунку може бути:

- а) використана власником на відрядження;
- б) перерахована на поточний рахунок;
- в) перерахована власником постачальнику.

53. До коштів, які перебувають у дорозі, належать:

- а) ресурси, які перераховані для продажу;
- б) ресурси, які перераховані на поточний рахунок;
- в) ресурси, які повернені кредитору.

54. Згідно плану рахунків, грошові кошти в іноземній валюті в дорозі враховуються на рахунку:

- а) 333;
- б) 314;
- в) 334.

55. Куплена іноземна валюта на МВРУ зараховується на валютний рахунок:

- а) за курсом МВРУ;
- б) за курсом проданої іншої іноземної валюти;
- в) за курсом НБУ.

56. До якої групи класифікатора валют належить російський рубль:

- а) 3 групи класифікатора валют;
- б) 1 групи класифікатора валют;
- в) 2 групи класифікатора валют.

57. Під час продажу іноземної валюти позитивна різниця від такого продажу відображається на рахунку:

- а) 744;
- б) 711;
- в) 942.

58. Від'ємний результат від купівлі іноземної валюти відображається на рахунку:

- а) 711;
- б) 945;
- в) 942.

59. При продажу іноземної валюти у податковому обліку до складу доходів включається:

- а) від'ємна різниця між доходом від продажу та балансовою вартістю проданої валюти;
- б) позитивна різниця між доходом від продажу та балансовою вартістю проданої валюти;
- в) вся сума гривень від продажу валюти за курсом НБУ на дату зарахування;
- г) вся сума гривень від продажу валюти за курсом продажу на МВРУ.

60. У разі придбання іноземної валюти у податковому обліку до складу доходів звітного періоду включається:

- а) від'ємна різниця між курсом іноземної валюти до гривні, за яким придбається іноземна валюта, та курсом, за яким визначається балансова вартість такої валюти;
- б) позитивна різниця між курсом іноземної валюти до гривні, за яким придбається іноземна валюта, та курсом, за яким визначається балансова вартість такої валюти;
- в) вся сума гривень від продажу валюти за курсом НБУ на дату зарахування;
- г) вся сума гривень від продажу валюти за курсом продажу на МВРУ.

61. У разі придбання іноземної валюти у податковому обліку до складу витрат звітного періоду включається:

- а) від'ємна різниця між курсом іноземної валюти до гривні, за яким придбається іноземна валюта, та курсом, за яким визначається балансова вартість такої валюти;
- б) позитивна різниця між курсом іноземної валюти до гривні, за яким придбається іноземна валюта, та курсом, за яким визначається балансова вартість такої валюти;
- в) вся сума гривень від продажу валюти за курсом НБУ на дату зарахування;
- г) вся сума гривень від продажу валюти за курсом продажу на МВРУ.

Питання для самоконтролю

1. Які цінності відносяться до валютних цінностей?
2. Що таке валютний курс?
3. На яких бухгалтерських рахунках ведеться облік сум в іноземній валюті?
4. Яким чином відображаються операції в іноземній валюті при первісному визнанні?
5. Що таке монетарні і немонетарні статті?
6. Що таке курсові різниці і в яких випадках вони відображаються?
7. Особливості відображення курсових різниць в податковому обліку?
8. Який порядок відкриття рахунків в іноземній валюті?
9. В яких випадках дозволяється використання готівкової іноземної валюти резидентами та нерезидентами в Україні?
10. На яку суму (згідно з законодавством України) та за яких умов можна робити готівкові розрахунки в іноземній валюті за зовнішньоекономічними операціями?
11. Які нормативні документи регулюють обов'язковий продаж іноземної валюти на території України? Який встановлено норматив обов'язкового продажу?
12. Які нормативно-правові акти використовують суб'єкти підприємницької діяльності при купівлі-продажу іноземної валюти?
13. З якою метою дозволено купувати іноземну валюту та які документи для цього необхідні?
14. В яких випадках продається іноземна валюта та які документи для цього необхідні?

Тема 4. Облік кредитів та депозитів в іноземній валюті

Ключові терміни та поняття:

Банківський кредит, фінансовий кредит (ст. 14 ПКУ), акцептний кредит, кредит за відкритим рахунком, факторинг, овердрафт, форфейтинг, відновлювана кредитна лінія, пролонгований кредит,

прострочений кредит, депозит (Положення 516), проценти (Положення 516).

Завдання 1. Сформувати словник основних ключових термінів і понять.

Завдання 2. Ознайомитися з літературою, законодавчими та нормативно – правовими актами за темою.

Завдання 3. Ознайомитися з нормами ст. 135 - 139, 141, 146, 153 ПКУ щодо податкового обліку фінансового кредиту.

Завдання 4. Ознайомитися з нормами (П(С)БО 31) щодо обліку процентів за кредит при створенні кваліфікаційного активу.

Завдання 5. Ознайомитися з Положенням про порядок отримання резидентами кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів і надання резидентами позик в іноземній валюті нерезидентам, затверджене постановою Правління НБУ від 17.06.2004 р. № 270.

Завдання 6. Ознайомитися з постановою Правління НБУ «Про встановлення процентних ставок за зовнішніми займами резидентів» від 03.08.2004 р. № 363.

Завдання 7. Ознайомитися з Положенням про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами, затверджене постановою Правління НБУ від 03.12.2003 р. № 516.

Питання для самостійного вивчення

1. Види кредитних угод.
2. Порядок та умови отримання банківського кредиту.
3. Порядок отримання кредиту в іноземній валюті від нерезидента.

Навчальні завдання для самостійної роботи

Завдання 4.1.

Таблиця 4.1 - Відобразити нижчевказані операції в податковому і бухгалтерському обліку.

Підприємство одержало короткостроковий кредит у розмірі 8000 дол. при курсі НБУ 8,28 грн. за дол. У звітному кварталі була погашена частина кредиту у розмірі 2000 дол. Курс на момент погашення - 8,3 грн. за дол. Крім того, на кінець кварталу нараховані і сплачені відсотки за користування кредитом у розмірі 100 дол., термін сплати яких відповідно до договору припадає на 05 число наступного кварталу. Курс НБУ на кінець кварталу - 8,35, на 05 число наступного місяця після закінчення кварталу – 8,28.

№ з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.	Доход	Витрати
		дебет	кредит			
1	Отримання короткострокового банківського кредиту на поточний валютний рахунок підприємства					
2	Сплата (погашення) частини кредиту					
3	Нарахування курсової різниці по основній сумі кредиту на момент погашення частини кредиту					
4	Нарахування відсотків за користування кредитом					
5	Сплата відсотків по кредиту					
6	Нарахування курсової різниці по процентам за кредит					

Завдання 4.2.

Сформулювати зміст господарських операцій та вказати первинні документи на підставі наведеної кореспонденції рахунків:

1. Дт 312 Кт 602	7. Дт 684 Кт 744	13. Дт 974 Кт 502	19. Дт 05
2. Дт 951 Кт 684	8. Дт 744 Кт 793	14. Дт 502 Кт 744	20. Дт 612 Кт 312
3. Дт 792 Кт 951	9. Дт 602 Кт 312	15. Дт 502 Кт 612	21. Кт 05
4. Дт 684 Кт 312	10. Дт 602 Кт 744	16. Дт 612 Кт 312	22. Дт 602 Кт 714
5. Дт 974 Кт 684	11. Дт 974 Кт 602	17. Дт 974 Кт 612	23. Дт 945 Кт 602
6. Дт 793 Кт 974	12. Дт 312 Кт 502	18. Дт 612 Кт 744	

Завдання 4.3.

Сформулювати зміст господарських операцій та вказати первинні документи на підставі наведеної кореспонденції рахунків:

1. Дт 314 Кт 312	5. Дт 714 Кт 791	9. Дт 945 Кт 373	13. Дт 732 Кт 792
2. Дт 373 Кт 719	6. Дт 312 Кт 314	10. Дт 373 Кт 714	14. Дт 974 Кт 352
3. Дт 719 Кт 791	7. Дт 945 Кт 314	11. Дт 352 Кт 312	15. Дт 945 Кт 373
4. Дт 314 Кт 714	8. Дт 312 Кт 373	12. Дт 373 Кт 732	16. Дт 791 Кт 945

Тести для самоконтролю

1. Кредит в іноземній валюті може бути одержаний:

- а) виключно отриманий від банківської установи;
- б) виключно від іноземного контрагента;
- в) як від банківської установи, так і від іноземного контрагента.

2. Вибрати відповідні твердження:

1. Комерційний кредит	А. Кредитування експорту (імпорту) під виданий або одержаний вексель
2. Вексельний кредит	Б. Полягає в акцепті банком векселя, який стає гарантією оплати експортеру. Банк акцептує вексель за тієї умови, що до наступу терміну платежу по векселю клієнт внесе в банк суму, необхідну для погашення векселя
3. Кредит по відкритому рахунку	В. Форма кредитування експорту, при якій розрахунки із експортером здійснює посередник (банк), який за певну комісію і банківський процент викуповує платіжні документи експортера. При викупі посередник оплачує 4/5 вартості постачання, а залишок оплачує після настання зазначеного терміну
4. Факторинг	Г. Форма кредитування експорту банком шляхом викупу векселів та інших боргових зобов'язань по зовнішньоторговельних операціях за мінусом дисконту
5. Форфейтинг	Д. Форма кредитування експорту, за якою банк списує грошові кошти з рахунку клієнта, що перевищують залишок на рахунку (дебетове сальдо). Овердрафт надають особливо надійним клієнтам
6. Акцептний	Е. Кредит у формі відстрочення платежу по експорту цінностей
7. Овердрафт	Ж. Надається експортером іноземному імпортеру у вигляді відстрочення платежу

3. Кредити від іноземного контрагента можна одержувати за наявності індивідуальної ліцензії:

- а) так;
- б) ні.

4. За отримання кредиту без ліцензії:

- а) накладається штраф у розмірі одержаного кредиту;
- б) накладається штраф у розмірі 10% одержаного кредиту;
- в) накладається штраф у розмірі 1% одержаного кредиту;
- г) штраф не накладається.

5. Облік довгострокових отриманих кредитів ведеться на рахунках:

- а) 504;
- б) 502 ;
- в) 506 ;
- г) 602 .

6. Облік пролонгованого короткострокового кредиту ведеться на рахунках:

- а) 604;
- б) 602;
- в) 504;
- г) 606.

7. Облік простроченого довгострокового кредиту ведеться на рахунках:

- а) 604;
- б) 602;
- в) 504;
- г) 606.

8. Облік простроченого короткострокового кредиту ведеться на рахунках:

- а) 604;
- б) 602;
- в) 504;
- г) 606.

9. Курсові різниці за наслідками перерахунку заборгованості по кредитах у разі зростання курсу НБУ в бухгалтерському обліку відображаються:

- а) у складі доходів від неопераційної курсової різниці;
- б) у складі витрат від неопераційної курсової різниці;
- в) у складі доходів від операційної курсової різниці;
- г) у складі витрат від операційної курсової різниці;

10. Перерахунок заборгованості по кредитах у разі зниження курсу НБУ в податковому обліку відображається:

- а) у складі доходів;
- б) у складі витрат;
- в) не відображається.

11. Курсові різниці за відсотками по кредитах в бухгалтерському обліку відображаються на субрахунках:

- а) 744 та 974 ;
- б) 714 та 945;
- в) 711 та 942;
- г) 719 та 373.

12. Відсотки по валютних кредитах відображаються на рахунках:

- а) 95 "Фінансові витрати";
- б) 94 "Інші операційні витрати";
- в) 92 "Адміністративні витрати";
- г) 90 "Собівартість".

13. Курсові різниці за відсотками по кредитах в податковому обліку відображаються на субрахунках:

- а) у складі доходів;
- б) у складі витрат;
- в) не відображається.

14. З метою нарахування процентів за використання грошових коштів, отриманих в кредит, застосовується субрахунок:

- а) 502;

- б) 681;
- в) 377;
- г) 684.

15. Перерахунок заборгованості за відсотками по кредиту, не погашеної у відповідний строк, у разі зростання курсу НБУ в податковому обліку відображається:

- а) у складі доходів;
- б) у складі витрат;
- в) не відображається.

16. Штрафи/пеню за несвоєчасне повернення кредиту і/або несвоєчасну сплату відсотків підприємства у податковому обліку відображають:

- а) у складі доходів;
- б) у складі витрат;
- в) не відображають у витратах.

17. Максимальна відсоткова ставка за кредитами для договорів в іноземній валюті І групи класифікатора і/в встановлюється:

- а) на підставі вартості державних позик на зовнішніх фінансових ринках;
- б) на підставі розміру середньозваженої відсоткової ставки, за якою уповноважені банки надають кредити суб'єктам господарювання на внутрішньому ринку;
- в) на підставі вартості державних позик на внутрішньому фінансовому ринку.

18. Для договорів в іноземній валюті І групи класифікатора і/в встановлені максимальні відсоткові ставки – для фіксованої відсоткової ставки з терміном позики більш як 3 роки:

- а) не вище 9,8% річних;
- б) не вище 10% річних;
- в) не вище 11% річних;
- г) не вище 20% річних;
- д) ставка LIBOR для трьохмісячних депозитів в доларах США плюс 750 базових пунктів.

19. Для договорів в іноземній валюті І групи класифікатора і/в встановлені максимальні відсоткові ставки – для плаваючої відсоткової ставки:

- а) не вище 9,8% річних;
- б) не вище 10% річних;
- в) не вище 11% річних;
- г) не вище 20% річних;
- д) ставка LIBOR для трьохмісячних депозитів в доларах США плюс 750 базових пунктів.

20. Для договорів в іноземній валюті 2-ї та 3-ї груп класифікатора і/в встановлені максимальні відсоткові ставки:

- а) не вище 9,8% річних;
- б) не вище 10% річних;
- в) не вище 11% річних;
- г) не вище 20% річних;
- д) ставка LIBOR для трьохмісячних депозитів в доларах США плюс 750 базових пунктів.

21. Нарахування відсотків на депозитний вклад в іноземній валюті за договором банківського рахунку відображається:

- а) Дт 373 - Кт 732;
- б) Дт 373 – Кт 719;
- в) Дт 951 – Кт 684;
- г) Дт 312 – Кт 373.

22. Нарахування відсотків на депозитний вклад в іноземній валюті з видачею депозитного сертифіката відображається:

- а) Дт 373 - Кт 732;
- б) Дт 373 – Кт 719;
- в) Дт 951 – Кт 684;
- г) Дт 312 – Кт 373.

23. Внесення коштів в іноземній валюті на депозитний вклад в банку за договором банківського рахунку відображається:

- а) Дт 352 - Кт 312;
- б) Дт 352 – Кт 314;

- в) Дт 314 – Кт 312;
- г) Дт 334 – Кт 312.

24. Внесення коштів в іноземній валюті на депозитний вклад в банку з видачею депозитного сертифіката відображається:

- а) Дт 352 - Кт 312;
- б) Дт 352 – Кт 314;
- в) Дт 314 – Кт 312;
- г) Дт 334 – Кт 312.

Питання для самоконтролю

1. Які види кредитних угод Вам відомі?
2. Які особливості оформлення кредитів від нерезидентів?
3. Які особливості обліку кредитних операцій в бухгалтерському обліку?
4. Які особливості обліку кредитних операцій в податковому обліку?
5. Які Ви знаєте види банківських вкладів (депозитів)?
6. Який порядок відображення депозитної операції у бухгалтерському та податковому обліку?

Тема 5. Облік службових відряджень за кордон

Ключові терміни та поняття:

Службові відрядження, службове відрядження за кордон, посвідчення про відрядження, добові витрати, кошторис витрат на відрядження, авансовий звіт, вільно конвертована валюта, крос - курс.

Завдання 1. Сформулювати словник основних ключових термінів і понять.

Завдання 2. Ознайомитися з літературою, законодавчими та нормативно – правовими актами за темою.

Завдання 3. Ознайомитися з нормами ст. 138, 140 та 153 ПКУ щодо податкового обліку витрат на відрядження за кордон.

Завдання 4. Ознайомитися з нормами (П(С)БО 21) щодо обліку та перерахунку заборгованості в іноземній валюті за виданими коштами на відрядження.

Завдання 5. Ознайомитися з Інструкцією про службові відрядження в межах України і за кордон, затвердженою наказом МФУ від 13.03.1998 р. № 59.

Завдання 6. Ознайомитися з постановою КМУ «Про суми і склад витрат на відрядження державних службовців, а також інших осіб, які направляються у відрядження підприємствами, установами і організаціями, які повністю або частково утримуються (фінансуються) за рахунок бюджетних коштів» від 02.02.2011 р. № 98.

Питання для самостійного вивчення

1. Граничний термін відрядження і порядок розрахунку кількості днів знаходження у відрядженні.
2. Особливості відрядження за кордон працівників бюджетних установ.
3. Документи, що підтверджують витрати на відрядження.
4. Розрахунки із застосуванням пластикових карток.

Навчальні завдання для самостійної роботи

Завдання 5.1.

Сформулювати зміст господарських операцій та вказати первинні документи на підставі наведеної кореспонденції рахунків:

1. Дт 372 Кт 302	4. Дт 945 Кт 372	7. Дт 791 Кт 92	10. Кт 08
2. Дт 92 Кт 372	5. Дт 372 Кт 714	8. Дт 791 Кт 945	11. Дт 372 Кт 314
3. Дт 302 Кт 372	6. Дт 372 Кт 301	9. Дт 714 Кт 791	12. Дт 08

Завдання 5.2

Таблиця 5.1 - Здійснити необхідні розрахунки та відобразити операції в обліку.

10 жовтня працівник надав в бухгалтерію авансовий звіт, до якого були додані такі документи:

- посвідчення про відрядження (вибув - 04.10, прибув - 07.10);
- копія закордонного паспорту з відмітками про проходження прикордонного контролю 04.10 та 07.10;
- 2 квитки вартістю 100 євро кожний;
- рахунок за проживання в готелі на суму 540 євро;
- нараховані добові витрати відповідно до наказу підприємства – 400 грн. за 1 календарний день.

Курс НБУ на дату затвердження авансового звіту - 7,95 грн./євро.

Працівник отримав аванс на відрядження у розмірі 972 євро і повернув невикористані кошти до бухгалтерії.

Курс НБУ на дату повернення коштів – 7,97 грн./євро.

№ з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.	Доход	Витрати
		дебет	кредит			
1	Затверджено авансовий звіт. Віднесено на затрати суму витрат на відрядження					
2	Повернено до каси залишок невикористаних коштів					
3	Відображено курсову різницю на дату погашення заборгованості					

Завдання 5.3

Визначити витрати на відрядження та відобразити операції в обліку.

2 березня директору підприємства виданий аванс на службове відрядження за кордон у розмірі 700 євро. Цього ж дня він виїхав до Німеччини.

Курс НБУ на 02.03 - 8,1 грн. за євро.

Тривалість відрядження - 6 днів. Курс на дату повернення - 6,0 грн. за євро. Під час відрядження витрати на проживання в готелі становили 170 євро., вартість проїзду – 200 євро.

Тести для самоконтролю

1. Згідно плану рахунків, розрахунки з підзвітними особами в іноземній валюті враховуються на рахунку:

- а) 377;
- б) 371;
- в) 372.

2. Розмір добових за 1 календарний день для відряджень за кордон відповідно до ПКУ, складає:

- а) не більш як 0,2 розміру МЗП, що діяв для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року;
- б) не більш як 0,5 розміру МЗП, що діяв для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року;
- в) не більш як 0,7 розміру МЗП, що діяв для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року;
- г) не більш як 0,75 розміру МЗП, що діяв для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року.

3. Добові витрати в разі відрядження за кордон виплачуються працівникові:

- а) у гривнях;
- б) в іноземній валюті в сумі, яка в гривневому еквіваленті за курсом НБУ на день видачі із каси уповноваженого банку не перевищує встановлених граничних норм добових витрат;
- в) інший варіант.

4. Доповнити: Одержавши аванс в іноземній валюті, відряджений працівник відповідно при перетині кордону здійснює наступні види декларування:

- усне - якщо сума іноземної валюти, яка вивозиться, і/або дорожніх чеків складає _____ або еквівалент цієї суми в іншій іноземній валюті;
- письмове - якщо загальна сума іноземної валюти, яка вивозиться, і/або дорожніх чеків складає до _____ або еквівалент цієї суми в іншій іноземній валюті.

5. Граничний термін знаходження у відрядженні за кордон не може перевищувати:

- а) 30 днів;
- б) 100 календарних днів;
- в) 60 календарних днів;
- г) 20 календарних днів.

6. Рішення про продовження терміну відрядження у разів разі затримки з поважних причин приймає:

- а) працівник;
- б) бухгалтер;
- в) керівник підприємства;
- г) власник підприємства.

7. До складу витрат підприємства не включаються витрати:

а) на проїзд (включаючи попереднє замовлення квитків, користування постільними речами в потягах, перевезення багажу) як до місця відрядження і назад, так і за місцем відрядження;

б) на проживання в готелях (мотелях) або наймання інших житлових приміщень, а також включені в такі рахунки витрати на харчування чи побутові послуги (прання, чищення, ремонт і прасування одягу, білизни, взуття), оплату телефонних розмов;

в) на оформлення закордонних паспортів, дозволів на в'їзд (віз), усні й письмові переклади, інші витрати, пов'язані з правилами від'їзду і перебування в місці відрядження, включаючи будь-які належні до сплати податки і збори;

г) на видовищні заходи, вартість алкогольних напоїв, тютюнових виробів, «чайових» (крім «чайових згідно до законів країни перебування).

8. Чи є правильним наступне твердження: дебіторська заборгованість в іноземній валюті, що утворилася в день видачі авансу підзвітній особі, є немонетарною статтею, відображається за курсом НБУ, який діяв на день її виникнення і не підлягає перерахунку у зв'язку із зміною курсу НБУ до іноземної валюти:

- а) так;
- б) ні.

9. У податковому обліку заборгованість підзвітної особи при зміні валютного курсу:

- а) перераховується;
- б) не перераховується.

Питання для самоконтролю

1. Яким чином здійснюється документальне оформлення відрядження?
2. Який порядок визначення суми авансу?
3. Яким чином відображаються в обліку витрати на відрядження в іноземній валюті?
4. Які витрати на відрядження включаються до складу витрат?
5. Як встановлюється строк знаходження працівника у відрядженні?
6. Який граничний строк знаходження працівника у відрядженні?
7. Які витрати на відрядження не включаються до складу витрат?
8. Яких вимог треба дотриматись для включення витрат на відрядження до складу витрат?

Тема 6. Облік експортних операцій

Ключові терміни та поняття:

експорт, реекспорт, комерційний кредит, нульова ставка ПДВ, бюджетне відшкодування, коносамент, інвойс, контрактна вартість, митна вартість, вантажна митна декларація.

Завдання 1. Сформувати словник основних термінів і понять:

коносамент, інвойс, контрактна вартість, митна вартість, бюджетне відшкодування (п.п. 14. 1.18 ст. 14 ПКУ).

Завдання 2. Ознайомитися з літературою, законодавчими та нормативно – правовими актами за темою.

Завдання 3. Ознайомитися з нормами Закону України № 185 «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті».

Завдання 4. Ознайомитися з нормами ст. 185 - 189, 195, 200 ПКУ щодо оподаткування ПДВ при експортуванні товарів, робіт, послуг.

Питання для самостійного вивчення

1. Митне оформлення зовнішньоекономічних операцій. Порядок заповнення ВМД.
2. Документальне забезпечення митного оформлення товарів, що експортуються.
3. Облік та оподаткування операцій з реекспорту товарів.
4. Застосування факторингу та форфейтингу у сфері ЗЕД.
5. Типові платіжні умови (форми міжнародних розрахунків) зовнішньоекономічних договорів (контрактів).

Навчальні завдання для самостійної роботи

Завдання 6.1

Таблиця 6.1 - Вказати граничний термін здійснення розрахунків з нерезидентами по наведених нижче валютних операціях, враховуючи, що граничний термін розрахунків - 90 днів:

Дата здійснення операції	Операції	Граничний термін розрахунків
20.09-виписка ВМД	Експорт продукції	
20.01-підписання акту	Виконання консалтингових послуг	
23.02-перерахування коштів	Авансовий платіж за товар, що імпортується	
24.04-виписка векселя	Виписка векселя в оплату за товар, що імпортується	

Завдання 6.2

Визначити, які з перерахованих надходжень підлягають обов'язковому продажу, а також розмір обов'язкового продажу іноземної валюти.

№ з / п	Види надходжень	Розмір надходжень, дол.	Підля гає обов'я зково му прода жу, дол.
1	Одержаний кредит	35000,0	
2	Одержана оплата від покупців	2000,0	
3	Придбана валюта для розрахунків з іноземними постачальниками	15000,0	
4	Одержані кошти від іноземного засновника у вигляді внеску до статутного фонду	180000	
5	Одержані кошти від покупця за договором, в якому підприємство виступає комісіонером	16000	
6	Одержані відсотки за розміщення коштів на депозитному рахунку в іноземній валюті	150	
7	Одержаний аванс від покупців	18000	
8	Одержані кошти від покупця за договором, в якому підприємство виступає консигнантом	21000	

Завдання 6.3

Сформулювати зміст господарських операцій та вказати первинні документи на підставі наведеної кореспонденції рахунків:

1. Д 314 К 681	5. Д 93 К 377	9. Д 945 К 362	13. Д 681 К 362
2. Д 312 К 314	6. Д 362 К 702	10. Д 791 К 945	14. Д 362 К 703
3. Д 945 К 312	7. Д 902 К 281	11. Д 702 К 791	15. Д 362 К 714
4. Д 377 К 311	8. Д 312 К 362	12. Д 791 К 902	16. Д 314 К 362

Завдання 6.4

Відобразити операції в бухгалтерському і податковому обліку.

Підприємство відвантажило продукцію вартістю 80 000 дол. на експорт, курс НБУ на момент відвантаження складав 8,3 грн. за долар. Собівартість продукції - 440000 грн. На кінець кварталу курс НБУ склав 8,4 грн. за долар. Продукція сплачена в наступному кварталі,

при цьому курс НБУ складав 8,45 грн. за долар. На митниці були сплачені:

- мито - 5%;
- митні збори - 0,2%.

Тести для самоконтролю

1. Експорт — це...

- а) продаж іноземному контрагенту товарної продукції шляхом вивезення її за межі митної території України;
- б) різновид підприємницької діяльності, яка спрямована на інвестування коштів в майно;
- в) придбання у іноземного контрагента товарної продукції шляхом ввезення її на митну територію України.

2. У податковому обліку доходи, нараховані в іноземній валюті у зв'язку з продажем товарів, робіт, послуг, у частині раніше отриманої оплати, перераховуються в гривні за офіційним валютним курсом НБУ, що діяв на дату:

- а) отримання авансу;
- б) визнання таких доходів;
- в) отримання остаточної оплати від покупця;
- г) нарахування доходів не відбувається.

3. У податковому обліку доходи, нараховані в іноземній валюті у зв'язку з продажем товарів, робіт, послуг, у частині їхньої вартості, що не була сплачена в попередніх звітних періодах, перераховуються в гривні за офіційним валютним курсом НБУ, що діяв на дату:

- а) отримання авансу;
- б) визнання таких доходів;
- в) отримання остаточної оплати від покупця;
- г) нарахування доходів не відбувається.

4. Сума авансу в іноземній валюті, одержана від інших осіб в рахунок платежів для постачання готової продукції, інших активів при включенні до складу доходу звітного періоду, перераховується у валюту звітності із застосуванням:

- а) курсу НБУ на дату отримання активів;
- б) курсу МВРУ;
- в) курсу НБУ на дату отримання авансу;
- г) курсу НБУ на дату підписання угоди.

5. Згідно плану рахунків, отримані авансові внески від іноземного постачальника враховуються на рахунку:

- а) 362;
- б) 632;
- в) 371;
- г) 681.

6. Доходи від експортної операції, за якою повністю отримана передоплата (аванс) у бухгалтерському обліку відображається:

- а) за курсом НБУ на момент її здійснення;
- б) за курсом НБУ на момент отримання авансу;
- в) за курсом НБУ, що зазначений у контракті;
- г) за курсом НБУ, що зазначений у вантажній митній декларації.

7. Згідно законодавства України ПДВ по експортних операціях...

- а) нараховується в розмірі 20 %;
- б) нараховується в розмірі 0 % при наявності оформленої належним чином ВМД;
- в) взагалі не нараховується, тобто в експортера не виникає податкове зобов'язання.

8. Виторг в іноземній валюті з експорту товару має бути перерахований на поточний валютний рахунок протягом:

- а) 90 календарних днів з дати оформлення ВМД;
- б) 60 календарних днів з дати оформлення ВМД;
- в) 180 календарних днів з дати оформлення ВМД.

9. Платіжні засоби в іноземній валюті, призначені для міжнародних розрахунків називаються:

- а) документарний акредитив;
- б) девіз;

в) вексель.

10. Вартість реалізації, що перевищує суму попередньої оплати, визначається із застосуванням валютного курсу на дату:

- а) визнання доходу від реалізації;
- б) перетину митного кордону України;
- в) декларування в митних органах України;
- г) сплати митних платежів.

11. Аналітичний облік експортних операцій не ведеться з такого напрямку:

- а) за кожним покупцем;
- б) за кожним платежем;
- в) за умовами поставки;
- г) за валютою платежу.

12. Доходи від експортної операції, за якою повністю отримана передплата (аванс) у бухгалтерському обліку відображається:

- а) за курсом НБУ на момент експорту;
- б) за курсом НБУ на момент отримання авансу;
- в) за курсом НБУ, що зазначений у контракті;
- г) за курсом НБУ, що зазначений у вантажній митній декларації.

13. Які документи, що підтверджують проведення експортних операцій у звітному періоді необхідні платникові податку для одержання експортного відшкодування з ПДВ:

- а) оригінали ВМД, що підтверджують факт вивозу (експортування) товарів за межі митної території України, оформлена відповідно до законодавства;
- б) акт чи інший документ, що засвідчує передачу права власності на роботи (послуги), призначені для їхнього споживання за межами митної території України;
- в) податкові накладні;
- г) а+б+в.

14. Податковий орган проводить камеральну перевірку заявлених у декларації з ПДВ сум бюджетного відшкодування протягом:

- а) 10 календарних днів, що настають за граничним терміном отримання податкової декларації;
- б) 30 календарних днів, що настають за граничним терміном отримання податкової декларації;
- в) 20 календарних днів, що настають за граничним терміном отримання податкової декларації.

15. За методами виконання акредитив буває:

- а) відзивний;
- б) підтверджений;
- в) переказний

16. За ступенем забезпечення акредитив буває:

- а) відзивний;
- б) покритий;
- в) переказний.

17. Чим є документарний акредитив?

- а) методом платежу;
- б) засобом платежу;
- в) формою розрахунків.

18. Облік розрахунків акредитивами у разі відкриття непокритого акредитиву ведеться на такому рахунку:

- а) 314;
- б) 602;
- в) 502.

19. Чи впливає на термін дії акредитиву обмеження стосовно надходження валютного виторгу експортера:

- а) ні, тому що термін дії акредитиву узгоджується сторонами контракту;
- б) так, бо експортеру буде нарахована пеня за недотримання терміну надходження валютного виторгу протягом 90 календарних днів;

в) ні, бо згідно контракту, усі ризики бере на себе уповноважений банк.

20. Розрахунки у формі інкасо:

а) мають важелі впливу на імпортера з метою прискорення оплати документів;

б) не мають важелів впливу на імпортера з метою прискорення оплати документів;

в) це не має значення, бо банк контролює своєчасне отримання платежу.

21. Недоліком інкасової форми є:

а) тривалість обігу документів через банк;

б) тривалість надходження документів у банк;

в) тривалість оформлення документів на митниці.

22. Облік розрахунків акредитивами у разі відкриття покритого акредитиву ведеться на такому рахунку:

а) 313;

б) 601;

в) 501.

23. ВМД при експорті не заповнюється на товари:

а) які переміщуються в режимі митного складу;

б) які підлягають державному експортному контролю;

в) фактурна вартість яких перевищує суму 100 євро;

г) фактурна вартість яких не перевищує суму 100 євро;

д) немає правильної відповіді.

24. При експорті робіт, послуг, вони вважаються об'єктом оподаткування:

а) якщо використовуються або споживаються за межами митної території України;

б) якщо місце їх постачання розташоване на митній території України;

в) якщо споживаються на території України за іноземну валюту;

г) немає вірної відповіді.

Питання для самоконтролю

1. Які нормативно-правові акти використовують суб'єкти підприємницької діяльності для роботи на зовнішньому ринку?
2. У яких випадках і на підставі яких документів надається дозвіл на відстрочку платежу в іноземній валюті?
3. Що покладено в основу звільнення від сплати податку на додану вартість з експортних товарів?
4. Які операції відносяться до експортних? Дати характеристику контракту на експорт товарів (робіт, послуг).
5. Які документи подаються митниці для здійснення експортної поставки?
6. Які товари є об'єктами оподаткування ПДВ при вивезенні їх за територію України? За якими ставками?
7. Оформіть вантажно-митну декларацію.
8. Відобразіть на рахунках операції, пов'язані з експортом товарів.
9. У чому полягають особливості відображення в бухгалтерському обліку операцій з експорту робіт, послуг?
10. За яким валютним курсом перераховується у валюту звітності контрактна вартість товарів, відвантажених на експорт з наступною оплатою?
11. Як відображається на рахунках бухгалтерського обліку реалізація товарів на експорт на умовах попередньої оплати?
12. Назвіть операції, з яких ПДВ обчислюється за нульовою ставкою.
13. Особливості оподаткування операцій щодо експорту послуг за межі митної території України.
14. Визначте критерії для автоматичного відшкодування ПДВ.
15. Який строк проведення розрахунків в іноземній валюті за експортними операціями? Які санкції застосовуються за неповернення (несвоєчасне повернення) валютних цінностей на поточний рахунок? В якому розмірі?
16. У чому полягають розрахунки за документарним акредитивами та документарним інкасо? Які особливості використання чеків в іноземній валюті?

Тема 7. Облік імпорتنих операцій

Ключові терміни та поняття:

Імпорт, реімпорт, облікова вартість імпортного товару, митні платежі, податковий вексель.

Завдання 1. Ознайомитися з літературою, законодавчими та нормативно – правовими актами за темою.

Завдання 3. Ознайомитися з нормами Закону України № 185 «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті» щодо імпорتنих операцій.

Завдання 4. Ознайомитися з поняттям «імпорт» за ст. 1 ЗУ «Про ЗЕД» та ст. 74 Митного Кодексу України, провести порівняння.

Завдання 4. Ознайомитися з нормами ст. 14.1.228, 39.13, 138.6, 139.1.13, 139.1.15, 140.1.2, 146.5, 153.1.2, 161.2, 161.3, 188.1 и 198.3 ПКУ щодо податкового обліку імпорту товарів, робіт, послуг.

Завдання 4. Ознайомитися з нормами п. 8 П(С)БО № 7, п. 9 П(С)БО № 9, пп. 5,6 П(С)БО № 21.

Питання для самостійного вивчення

1. Документальне забезпечення імпорتنих операцій.
2. Порядок визначення митної вартості товарів і порядок нарахування митних платежів.
3. Порядок формування вартості імпорتنих товарів.
4. Особливості обліку імпорту робіт, послуг.

Навчальні завдання для самостійної роботи

Завдання 7.1

Чи понесе підприємство штрафні санкції, якщо так, розрахувати пеню за ненадходження валютних цінностей у встановлені законодавством терміни.

Підприємством за імпортним контрактом перерахована передоплата нерезиденту в сумі 48 тис. євро, платіжне доручення №

308 від 10.03 п.р. За імпоротною вантажно-митною декларацією від 16.04 п.р. отримана продукція на суму 31 тис. євро, імпортна ВМД від 22.05 п.р. на суму 15 тис. євро, решта товарів отримана за ВМД від 14.12 п.р.

Завдання 7.2

Відобразити в бухгалтерському та податковому обліку наступні господарські операції.

Контрактна вартість імпортованих товарів - \$10000, митна вартість товарів – \$10200, мито – 15%, ПДВ - ?

Курс НБУ на дату подання вантажної митної декларації до митного оформлення – 7,86 грн./\$1, на дату приймання товарів на складі імпортера - 7,85 грн./\$1, на дату оплати рахунка - 7,97 грн./ \$1

Завдання 7.3

1. Відобразити операції в бухгалтерському та податковому обліку.

2. Чи буде підприємство – резидент нести відповідальність у вигляді штрафних санкцій за порушення термінів розрахунків, якщо так, то які? Які органи застосовують такі санкції?

За імпортним контрактом з нерезидентом отримано сантехнічне обладнання на суму 25 тис. доларів США (вантажна митна декларація від 20.05 п.р.). Курс НБУ на дату подання ВМД до оформлення – 7,9 грн./ \$1. Сума мита – 1975 грн., ПДВ - ?

22.05 п.р. проведена часткова оплата поставленої продукції на суму 5000 дол. США. В подальшому кредиторська заборгованість не погашалась. Курс НБУ на дату погашення заборгованості – 8,196.

Завдання 7.4

Сформулювати зміст господарських операцій та вказати первинні документи на підставі наведеної кореспонденції рахунків:

1. Д 281К 632	4. Д 632 К 714	7. Д 371 К 714	10. Д 281 К 377
2. Д 632 К 312	5. Д 791 К 945	8. Д 377 К 311	11. Д 641 К 377
3. Д 945 К 632	6. Д 371 К 312	9. Д 281 К 632	12. Д 632 К 371

Тести для самоконтролю

1. Імпорт — це:

- а) продаж продукції іноземним контрагентам та вивіз її за митну територію України;
- б) різновид підприємницької діяльності, яка спрямована на інвестування засобів в рухоме та нерухоме майно;
- в) придбання у іноземного контрагента товарної продукції шляхом його ввезення на митну територію України.

2. Найбільш швидкий та простий спосіб придбання імпортованих товарів це:

- а) самостійний імпорт;
- б) придбання товарів у вітчизняних посередників;
- в) придбання товарів у іноземних посередників.

3. Імпортерна вартість товарної продукції складається із (ст.138.6 ПКУ):

- а) контрактної вартості товарів, витрат на доставку, мита;
- б) накладних витрат, митних зборів, ПДВ;
- в) контрактної вартості товарів, накладних витрат, мита, митних зборів, ПДВ.

4. Товари за імпортованим контрактом повинні надійти резиденту у такий термін з дати перерахування коштів:

- а) у термін, що не перевищує 360 календарних днів;
- б) у термін, що не перевищує 180 календарних днів;
- в) у термін, що не перевищує 90 календарних днів.

5. Що є обов'язковою умовою пропуску товарів через митний кордон у випадку їх ввезення на митну територію України з будь-якою метою (крім транзиту і переміщення експрес перевізниками):

- а) представлення суб'єктом підприємницької діяльності, на адресу якого ввозяться товари, в митний орган за місцем його реєстрації, попередньої вантажної митної декларації (ПД);
- б) представлення суб'єктом підприємницької діяльності, на адресу якого ввозяться товари, в митний орган по місцеві його

реєстрації, електронної копії попередньої вантажної митної декларації (ПД);

в) а+б;

г) представлення суб'єктом підприємницької діяльності в митний орган по місцеві його реєстрації, на адресу якого ввозяться товари, податкової накладної.

6. Якщо перша подія за імпоротною операцією - оприбуткування товарів (одержання робіт, послуг), то кредиторська заборгованість, що виникла в обліку є:

а) монетарною статтею балансу;

б) немонетарною статтею балансу.

7. Якщо перша подія за імпоротною операцією - оплата товарів (робіт, послуг), то заборгованість, що виникла в обліку є:

а) монетарною статтею балансу;

б) немонетарною статтею балансу.

8. Якщо перша подія за імпоротною операцією - оприбуткування товарів (одержання робіт, послуг), то для визначення первісної вартості імпортованих товарів використовується:

а) курс НБУ на дату отримання товарів;

б) курс НБУ на дату оплати (авансу);

в) курс НБУ на дату, яку визначено обліковою політикою підприємства.

9. Якщо перша подія за імпоротною операцією - оплата товарів (робіт, послуг), то для визначення первісної вартості імпортованих товарів використовується:

а) курс НБУ на дату отримання товарів;

б) курс НБУ на дату оплати (авансу);

в) курс НБУ на дату, яку визначено обліковою політикою підприємства.

10. Вкажіть дату виникнення податкових зобов'язань з ПДВ при ввезенні товарів на митну територію України:

а) дата перетину митного кордону України;

- б) дата оформлення митної декларації;
- в) дата випуску ввезених товарів у вільний обіг на митній території України;
- г) дата подання митної декларації для митного оформлення.

11. Що є базою нарахування ПДВ для товарів, що ввозяться на митну територію України:

- а) договірна (контрактна) вартість таких товарів;
- б) митна вартість товарів;
- в) договірна (контрактна) вартість товарів, але не менше митної вартості, зазначеної у ввізній митній декларації;
- г) немає вірної відповіді.

12. Ввезення товарів з імпорту на умовах відстрочки платежу здійснюється:

- а) не пізніше 90 календарних днів з моменту перерахування авансового внеску;
- б) не пізніше 90 календарних днів з дати оформлення ВМД;
- в) не пізніше 90 календарних днів з дати виставлення векселя на користь постачальника продукції (робіт, послуг);
- г) правильні відповіді а) і в).

13. Згідно плану рахунків, авансові внески іноземним постачальникам враховуються на субрахунку:

- а) 362;
- б) 377;
- в) 371.

14. Базою нарахування ПДВ на імпортний товар є:

- а) контрактна вартість імпортової операції;
- б) контрактна вартість товару з урахуванням фактично сплаченого мита;
- в) контрактна вартість товару з урахуванням фактично сплаченого мита та акцизного податку;
- г) контрактна вартість товару з урахуванням фактично сплаченого акцизного податку.

15. Обов'язкові митні платежі при імпорті списуються на:

- а) витрати операційної діяльності;
- б) витрати на збут;
- в) збільшення балансової вартості імпортного товару;
- г) інші витрати.

16. Для нарахування митних платежів по імпорту використовують кореспонденцію рахунків:

- а) Дт 20, 28, 152 Кт 642 (377);
- б) Дт 642 Кт 311;
- в) Дт 93 Кт 642.

17. Фактурна вартість товару - це:

- а) ціна товарів, які переміщуються через митний кордон України, зазначена в рахунку (рахунку-фактурі, рахунку-проформі тощо) або іншому документі, що визначає вартість товару;
- б) вартість, зазначена в супроводжувальних документах;
- в) вартість, що складається із вартості товарів, зазначена в рахунку - фактурі, а також із витрат на страхування та транспортування до кордону, комісійних та ін.

18. Митна вартість товару - це:

- а) ціна товарів, які переміщуються через митний кордон України, зазначена в рахунку (рахунку-фактурі, рахунку-проформі тощо) або іншому документі, що визначає вартість товару;
- б) вартість, зазначена в супроводжувальних документах;
- в) вартість, що складається із вартості товарів, зазначена в рахунку - фактурі, а також із витрат на страхування та транспортування до кордону, комісійних та ін.

19. Первісна вартість імпортованих товарів у бухгалтерському обліку складається з:

- а) митної вартості товарів та суми ввізного мита;
- б) фактурної вартості та суми ввізного мита;
- в) фактурної вартості, витрат на страхування ризиків доставки, витрат на транспортування, суми ввізного мита;
- г) правильні відповіді а+в.

20. Одержати право на експортне відшкодування можна, якщо:

- а) платник податків представляє експортні вантажні митні декларації;
- б) за наслідками двох звітних податкових періодів поспіль платник податків заявляє від'ємне значення з ПДВ (ПДВ до відшкодування);
- в) суми податкового кредиту з ПДВ були фактично сплачені платником податку — експортером в звітному періоді у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг) або сплачені до держбюджету;
- г) експортна операція здійснена не в бартерній (товарообмінній) формі;
- д) а+б+в.

21. Для розрахунків з іноземними постачальниками за придбані товари використовується пасивний рахунок:

- а) 632 "Розрахунки з іноземними постачальниками"
- б) 685 "Розрахунки з іншими кредиторами"
- в) 68 "Розрахунки по інших операціях".

22. У практиці фінансової діяльності підприємств використовують такі основні способи здійснення розрахунків у рамках зовнішньоекономічних операцій:

- а) факторинг;
- б) документарний акредитив;
- в) пластикові картки;
- г) документарне інкасо;
- д) б+в.

23. Акцизний податок, мито, ПДВ із ввезених на митну територію України підакцизних товарів сплачується:

- а) до або в день подання ВМД до митного оформлення;
- б) при придбанні марок акцизного податку;
- в) не пізніше дати відвантаження готової продукції;
- г) протягом 10 календарних за останнім днем подачі податкової декларації.

24. Вкажіть, які із витрат відображаються в податковому обліку відповідно до норм ПКУ?

- а) дивіденди;
- б) витрати, на придбання у нерезидента послуг з консалтингу;
- в) витрати, на придбання у нерезидента послуг з інжинірингу;
- г) б+в.

25. Вкажіть доходи що оподатковуються за ставкою 6 % і отримані нерезидентом із джерелом їх походження з України:

- а) боргові цінні папери виконання зобов'язань за якими забезпечено державними гарантіями;
- б) дивіденди, які сплачуються резидентом;
- г) доходи, отримані нерезидентами у вигляді процентів на державні цінні папери;
- д) фрахт та доходи від інжинірингу.

Питання для самоконтролю

1. Що розуміється під імпортними операціями?
2. Якими нормативними актами регламентуються операції з імпорту?
3. Які податки і збори сплачуються на митниці при імпортуванні товарів? Особливості оподаткування операцій щодо імпорту товарів (послуг) на митну територію України.
4. Особливості оподаткування і відображення в обліку імпортних операцій за умовою видачі на митниці податкового векселя.
5. Відобразить на рахунках операції, пов'язані з імпортом товарів.
6. За яким валютним курсом перераховується у валюту звітності контрактна вартість імпортних товарів, одержаних за попередньою оплатою?

Тема 8. Облік бартерних (товарообмінних) операцій та операцій з давальницькою сировиною

Ключові терміни та поняття:

Витрати, доходи, контрактна вартість, митна вартість, товарообмінна (бартерна) операція, операція з давальницькою сировиною, переробка давальницької сировини.

Завдання 1. Сформувати словник основних термінів і понять:

товарообмінна (бартерна) операція (за ст. 1 ЗУ № 351 та п.п. 14.1.10 ст. 14 ПКУ), операція з давальницькою сировиною (за п.п. 14.1.134 ПКУ), переробка на митній території України (за ст. 147 Митного кодексу України), переробка за межами митної території (за ст. 162 МКУ).

Завдання 3. Ознайомитися з літературою, законодавчими та нормативно – правовими актами за темою.

Завдання 3. Ознайомитися з нормами Закону України № 351 «Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у сфері ЗЕД».

Завдання 4. Ознайомитися з Постановою КМУ «Про деякі питання регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у сфері ЗЕД» № 756 від 29.04.99 р., ст. 17 ЗУ «Про ЗЕД» щодо заборони експорту, імпорту окремих товарів.

Завдання 5. Ознайомитися з нормами ст. 14.1.134, 153.10, 137.1, 138.4, 138.5, 138.6, 161.2, 188.1, 195.1, 187.1, 190.2, 208.2, 198.2, 201.12 (абз.2) щодо податкового обліку експорту, імпорту товарів, робіт, послуг за бартерними договорами.

Завдання 6. Ознайомитися з нормами ст. щодо податкового обліку експорту, імпорту товарів, робіт, послуг за бартерними договорами.

Завдання 7. Ознайомитися з нормами ст. 150 МКУ, ст. 40 МКУ (щодо критеріїв переробки товарів), ст. 149, 151-153, 156, 165 МКУ (щодо загальних питань митного режиму переробки), ст. 172, 173, 168 МКУ та ст. 206 ПКУ (відносно переробки за межами України та ПДВ), ст. 159, ч.2 ст. 286, 160, 106, 152 - 157 МКУ та ст. 206.12, 206.5, 206.2.3, 206.7.2 (відносно переробки на митній території України та ПДВ).

Питання для самостійного вивчення

1. Поняття бартерних операцій, основні вимоги до його здійснення.

2. Особливості укладення договорів на переробку давальницької сировини.

3. Митне оформлення операцій із давальницькою сировиною.

Навчальні завдання для самостійної роботи

Завдання 8.1

Відобразити операції в бухгалтерському і податковому обліку. Визначити необхідні митні платежі.

Підприємство відвантажило в межах бартерного договору продукцію на експорт вартістю 80 000 дол. США, курс НБУ на момент відвантаження складав 7,9 грн. за долар. Згодом підприємство одержало по імпорту товари на суму 80 000 дол. США, які були розмитнені при курсі НБУ 8,1 грн. за долар. Митні збори і мито складають 0,2% і 10% митної вартості товарів.

Завдання 8. 2

Відобразити операції в бухгалтерському і податковому обліку. Визначити необхідні митні платежі.

Підприємство одержало по імпорту в межах бартерного договору товари на суму 50 000 дол. США, курс НБУ складав 7,9 грн. за долар. Потім підприємство відвантажило на експорт товари вартістю 50 000 дол. США при курсі НБУ 8,1 грн. за долар. Митні збори і мито складають 0,2% і 10% митної вартості товарів.

Завдання 8.3

Сформулювати зміст господарських операцій та вказати первинні документи на підставі наведеної кореспонденції рахунків:

1. Д 022	4. Д 362 К 703	7. Д 681 К 362
2. Д 314 К 681	5. Д 903 К 23	8. Д 703 К 791
3. Д 312 К 314	6. К 022	9. д 791 К 903

Тести для самоконтролю

1. До основних форм зустрічної торгівлі між резидентами та нерезидентами можна віднести:

- а) бартерні операції;
- б) інкасо;
- в) промислову кооперацію;
- г) консигнацію;
- д) форфейтинг.

2. Товари, що імпортуються за бартерним договором, підлягають ввезенню на митну територію України у строки, зазначені в такому договорі, але:

- а) не пізніше 90 календарних днів з дати митного оформлення, в разі експорту робіт і послуг - з дати підписання акта або іншого документа, що засвідчує виконання робіт, надання послуг;
- б) не пізніше 180 календарних днів з дати митного оформлення, в разі експорту робіт і послуг - з дати підписання акта або іншого документа, що засвідчує виконання робіт, надання послуг 180 днів;
- в) не пізніше 60 календарних днів з дати митного оформлення, в разі експорту робіт і послуг - з дати підписання акта або іншого документа, що засвідчує виконання робіт, надання послуг.

3. Суб'єкти ЗЕД, які здійснили експорт або імпорт робіт, послуг за бартерним договором, зобов'язані повідомити орган доходів і зборів про факт їх здійснення протягом:

- а) п'яти робочих днів з дня підписання акта або іншого документа, що засвідчує виконання робіт чи надання послуг;
- б) десяти робочих днів з дня підписання акта або іншого документа, що засвідчує виконання робіт чи надання послуг;
- в) повідомлення не передбачене.

4. Неподання або несвочасне подання інформації про факт здійснення експорту товарів (робіт, послуг) за бартерним договором тягне за собою нарахування пені у розмірі:

- а) 1% вартості експортованих товарів (робіт, послуг) за кожний день прострочення;

б) 0,3% вартості експортованих товарів (робіт, послуг) за кожний день прострочення;

в) 1% вартості експортованих товарів (робіт, послуг) одноразово.

5. Загальний розмір нарахованої пені за бартерним договором:

а) не може перевищувати вартості експортованих товарів (робіт, послуг);

б) може перевищувати вартість експортованих товарів (робіт, послуг), так як пеня нараховується до моменту отримання валютних цінностей або списання на збитки підприємства;

в) законодавством не обумовлений.

6. Курсова різниця від перерахунку заборгованості за бартерною угодою:

а) відображається на субрахунку 714;

б) відображається на субрахунку 945;

в) відображається на субрахунку 744;

г) відображається на субрахунку 974;

д) не визначається.

7. Оподаткування зовнішньоекономічного бартеру здійснюється за ставкою ПДВ:

а) 0%;

б) 20%;

в) не оподатковується;

г) правильні відповіді а), б).

8. Дата виникнення податкових доходів за бартерною угодою визначається:

а) на дату відвантаження товарів (фактичного виконання робіт, послуг);

б) на дату отримання товарів (робіт, послуг);

в) на дату першої події: або відвантаження або отримання товарів (робіт, послуг) залежно від того, яка подія відбулася першою;

г) на дату заключної операції.

9. Кінцева (заклучна) операція за бартерною угодою у бухгалтерському обліку відображається:

- а) за курсом НБУ на момент її здійснення;
- б) за курсом НБУ на момент здійснення першої операції;
- в) за курсом НБУ, що зазначений у контракті;
- г) за курсом НБУ, що зазначений у вантажній митній декларації.

10. У бухгалтерському обліку бартерна операція належить:

- а) до монетарної статті;
- б) до немонетарної статті;
- в) на таку операцію П(С)БО 21 не впливає.

11. Давальницька сировина - це:

а) сировина, яка ввезена на митну територію України іноземним замовником, а також вивезена за кордон українським замовником для переробки в готову продукцію з дальшим поверненням її в цілому або частково;

б) готова продукція, визначена як кінцевий результат переробки в контракті між замовником та виконавцем;

в) сировина, придбана для подальшої реалізації;

г) правильні відповіді б) і в).

12. До операцій з давальницькою сировиною належать такі операції:

а) ввезення давальницької сировини з метою її подальшої реалізації;

б) ввезення давальницької сировини іноземного замовника на митну територію України з метою виготовлення готової продукції;

в) вивезення давальницької сировини з метою її реалізації.

13. Право власності на імпортовану давальницьку сировину для виготовлення готової продукції належить:

а) виробнику готової продукції;

б) іноземному замовнику;

в) тому й другому в момент переробки.

14. До операцій з давальницькою сировиною належать такі операції:

а) придбання за іноземну валюту іноземним замовником давальницької сировини на території України з метою виготовлення готової продукції;

б) ввезення давальницької сировини іноземного замовника на митну територію України з метою виготовлення готової продукції;

в) вивезення українським замовником давальницької сировини за межі митної території України з метою її переробки і виготовлення нерезидентом готової продукції;

г) всі відповіді правильні.

15. До операцій з давальницькою сировиною належать такі операції:

а) придбання за іноземну валюту іноземним замовником давальницької сировини на території України з метою виготовлення готової продукції;

б) ввезення давальницької сировини іноземного замовника на митну територію України з метою виготовлення готової продукції;

в) вивезення давальницької сировини з метою її реалізації;

г) правильні відповіді а) і б).

16. Сировина замовника на конкретному етапі її переробки відповідно до ПКУ повинна складати від загальної вартості виготовленої продукції:

а) не менше 20%;

б) більше 20%;

в) більше 50%.

17. Для розміщення товарів у режим переробки на митній території або поза митною територією, митним кодексом передбачено, що:

а) давальницька сировина має складати не менше 20% вартості готової продукції;

б) давальницька сировина має складати більше 20%;

в) давальницька сировина має складати не менше 50%;

г) будь – які співвідношення вартості товарів та продуктів переробки не встановлені.

18. Загальний строк переробки давальницької сировини на митній території України та за її межами встановлюється митним органом, та не повинен перевищувати:

- а) 180 календарних днів;
- б) 90 календарних днів;
- в) 365 днів.

19. Ввезена для переробки давальницька сировина у бухгалтерському обліку виконавця відображається на рахунку (субрахунку):

- а) 022;
- б) 05;
- в) 201;
- г) 023.

20. Вивезена для переробки давальницька сировина у бухгалтерському обліку замовника - резидента відображається на рахунку (субрахунку):

- а) 022;
- б) 206;
- в) 201;
- г) 023.

21. Контроль за виконанням операції з переробки давальницької сировини, яка була ввезена на митну територію України, у т.ч. за обов'язковим виходом продуктів переробки, покладається на:

- а) ДПА виконавця;
- б) митницю замовника;
- в) митницю виконавця.

22. До товарів, поміщених у митний режим переробки на митній території, застосовується:

- а) умовне часткове звільнення від оподаткування ПДВ при умові виконання вимог гл.23 МКУ;
- б) повне часткове звільнення від оподаткування ПДВ при умові виконання вимог гл.23 МКУ;
- в) оподаткування відбувається на загальних підставах.

23. Операція постачання українським постачальником послуг з переробки давальницької сировини нерезиденту оподатковується ПДВ:

- а) за ставкою 20%;
- б) за ставкою 0%;
- в) з використанням податкового векселя.

24. Згідно ст. 155 МКУ якщо умовами переробки іноземних товарів на митній території України передбачено проведення розрахунків частиною продуктів їх переробки, такі продукти:

- а) підлягають митному оформленню відповідно до митного режиму експорту з оподаткуванням митними платежами;
- б) підлягають митному оформленню відповідно до митного режиму імпорту з оподаткуванням митними платежами;
- в) підлягають митному оформленню відповідно до митного режиму тимчасового ввезення з оподаткуванням митними платежами.

25. Виготовлена готова продукція з експортної давальницької сировини, залежно від умов зовнішньоекономічного контракту, може бути:

- а) ввезена на митну територію України в повному обсязі;
- б) ввезена на митну територію України, крім тієї частини, яка була призначена для здійснення розрахунків за переробку з нерезидентом;
- в) реалізована за межами митної території України;
- г) всі відповіді правильні.

26. Виготовлена готова продукція з імпортної давальницької сировини, в залежності від умов зовнішньоекономічного контракту, може бути:

- а) ввезена на митну територію України в повному обсязі;
- б) ввезена на митну територію України, крім тієї частини, яка була використана для проведення взаємозаліку між виконавцем і замовником;
- в) реалізована в межах митної території України;
- г) всі відповіді вірні.

27. Виготовлена готова продукція з імпоротної давальницької сировини, залежно від умов зовнішньоекономічного контракту, може бути:

- а) ввезена на митну територію України в повному обсязі;
- б) вивезена за межі митної території України в повному обсязі;
- в) реалізована в межах митної території України;
- г) правильні відповіді б) і в).

28. Для продажу готової продукції на митній території України, виготовленої з використанням давальницької сировини замовника, необхідно:

- а) оформити ВМД без її фактичного ввезення;
- б) оформити ВМД без фактичного її вивезення;
- в) оформити акт прийому-передачі.

29. Витрати з оплати послуг сторонніх організацій з переробки сировини у замовника відображаються по дебету рахунку:

- а) 23;
- б) 281;
- в) 26.

30. Готова продукція, виготовлена з іноземних товарів іноземного замовника, відображається на рахунку:

- а) 26;
- б) 023;
- в) 281.

31. Вивезення готових продуктів переробки, вироблених із іноземних товарів іноземного замовника здійснюється у митному режимі:

- а) експорту;
- б) імпорту;
- в) реекспорту;
- г) реімпорту.

32. На вартість товарів, які надійшли від нерезидента після перерахованого йому авансу:

- а) не впливає курсова різниця;
- б) впливає курсова різниця.

Питання для самоконтролю

1. Що таке компенсаційна угода? Які її типи та ознаки?
2. З яких етапів складаються бартерні операції?
3. У чому особливості укладання зовнішньоекономічного бартерного договору?
4. Порядок митного оформлення бартерних операцій.
5. Особливості податкового і бухгалтерського обліку бартерних операцій.
6. Що являють собою операції з давальницькою сировиною?
7. Які особливості митного оформлення операцій з давальницькою сировиною?
8. Які особливості бухгалтерського та податкового обліку операцій з давальницькою сировиною? Чи є між ними відмінності та в чому вони полягають?

Тема 9. Облік інвестиційних операцій

Ключові терміни і поняття:

Інвестиції, прямі інвестиції, фінансові інвестиції, іноземні інвестиції, підприємство з іноземними інвестиціями, дивіденди.

Завдання 1. *Сформувати словник основних термінів і понять:*

інвестиції, фінансові інвестиції та прямі інвестиції (за п.п. 14.1.81 ст. 14 ПКУ), іноземні інвестиції (п.2 ч.1 ст.1 ЗУ «Про режим іноземного інвестування», підприємство з іноземними інвестиціями (ст. 116 ГКУ), дивіденди (за п.п. 14.1.49 ПКУ та П(С)БО 15).

Завдання 3. Ознайомитися з літературою, законодавчими та нормативно – правовими актами за темою.

Завдання 3. Ознайомитися з нормами Закону України № 93/96-ВР від 19.03.96 р. «Про режим іноземного інвестування», зокрема ст. 2.

Завдання 4. Ознайомитися з нормами Положення про порядок державної реєстрації іноземних інвестицій, затвердженого постановою КМУ від 07.08.96 р. № 928.

Завдання 5. Ознайомитися з нормами ст. 136.1.3, 196.1.1, 146.17.2, 144.1, 198.1, 160 ПКУ.

Завдання 6. Ознайомитися з нормами ст. 391, 393, 395, 397-399 ГКУ, ч.3 ст. 144 ЦКУ.

Питання для самостійного вивчення

1. Облік операцій на підприємствах з іноземними інвестиціями.
2. Господарські одиниці іноземних підприємств. Господарські одиниці за межами України.

Навчальні завдання для самостійної роботи

Завдання 9.1

Сформулювати зміст господарських операцій та вказати первинні документи на підставі наведеної кореспонденції рахунків:

1. Д 311 К 685	4. Д 462 К 40	7. Д 685 К 461	10. Д 744 К 793	13. Д 714 К 791
2. Д 312 К 685	5. Д 974 К 462	8. Д 685 К 462	11. Д 462 К 744	14. Д 312 К 462
3. Д 461 К 40	6. Д 462 К 744	9. Д 993 К 974	12. Д 312 К 714	15. Д 311 К 461

Тести для самоконтролю

1. Яким нормативним документом регулюється здійснення іноземних інвестицій на території України:

- а) Законом України "Про іноземні інвестиції";
- б) Законом України "Про зовнішньоекономічну діяльність";
- в) Законом України "Про режим іноземного інвестування";
- г) Декретом КМУ «Про систему валютного регулювання і валютного контролю».

2. На майнові цінності, що інвестуються за межі України необхідно отримати ліценцію:

- а) спеціальну;
- б) індивідуальну;

в) експортну.

3. Під час імпорту основних засобів в рахунок внесків засновниками до статутного капіталу:

- а) ПДВ нараховується і сплачується;
- б) ПДВ не нараховується і не сплачується;
- в) ПДВ нараховується, але не сплачується.

4. Під час імпорту основних засобів в рахунок внесків засновниками до статутного капіталу:

- а) їх вартість включається до складу витрат;
- б) їх вартість включається до складу доходів;
- в) їх вартість включається до складу витрат після введення в експлуатацію на суму нарахованої амортизації.

5. Курсова різниця по заборгованості іноземного інвестора за внесками до статутного (зареєстрованого) капіталу відображається на рахунку:

- а) 362 або 632;
- б) 371 або 681;
- в) 744 або 974;
- г) 714 або 945.

6. Відображення зафіксованої в установчих документах величини статутного капіталу та заборгованості учасників за внесками відбувається за такими записами:

- а) Д 46 – К 40;
- б) Д 685 – К 46;
- в) Д 312 - К 46;
- г) Д 312 – К 46.

7. Підприємство з іноземними інвестиціями:

а) підприємство (організація) будь-якої організаційно-правової форми, створене відповідно до законодавства України, іноземна інвестиція в статутному капіталі якого, за його наявності, становить не менше 10 %;

б) підприємство (організація) будь-якої організаційно-правової форми, відповідно до законодавства України, іноземна інвестиція в

статутному капіталі якого, за його наявності, становить не менше 25 %;

в) підприємство (організація) будь-якої організаційно-правової форми, створене відповідно до законодавства України, іноземна інвестиція в статутному капіталі якого, за його наявності, становить не менше 50 %.

8. У податковому обліку надходження прямих інвестицій у корпоративні права резидента:

- а) відображається у складі доходу;
- б) не відображається у складі доходу;
- в) відображається у складі витрат.

9. При виплаті дивідендів нерезиденту – юридичній особі утримується податок з таких доходів у розмірі:

- а) 5%;
- б) 15%;
- в) 30%.

10. При виплаті дивідендів нерезиденту – фізичній особі утримується податок з таких доходів у розмірі:

- а) 5%;
- б) 15%;
- в) 30%.

11. При отриманні дивідендів резидентом – юридичною особою від нерезидента, сума дивідендів:

- а) відображається у складі доходу у періоді їх отримання;
- б) відображається у складі доходу у періоді їх нарахування;
- в) не відображається у складі доходу.

Питання для самоконтролю

- 1. Які особливості отримання фінансових інвестицій в іноземній валюті?
- 2. Які особливості відображення фінансових інвестицій в обліку?

3. Особливості ввезення майна як внеску до статутного капіталу з точки зору оподаткування.
4. Визначте поняття підприємства з іноземними інвестиціями.
5. Які форми здійснення іноземних інвестицій?
6. Які особливості повернення іноземних інвестицій?
7. Господарські одиниці за межами України.
8. Особливості перерахунку показників статей фінансової звітності господарської одиниці за межами України.
9. Що являє собою середньозважений валютний курс і як він розраховується?

Тема 10. Облік операцій фінансового лізингу від нерезидента

Ключові терміни і поняття:

лізинг, фінансовий лізинг, оперативний лізинг, міжнародний лізинг, лізингодавець, лізингоотримувач, фінансова оренда, лізингова (орендна) операція, лізинговий платіж, податок на репатріацію.

Завдання 1. *Сформувати словник основних термінів і понять:* Фінансовий лізинг, лізингодавець, лізингоотримувач (ст.1, 4 ЗУ «Про фінансовий лізинг» від 16.12.97 р. № 723/97-ВР), фінансова оренда (п.4 П(С)БО 14), лізингова (орендна) операція (п.п. 14.1.97 ст.14 ПКУ), проценти (п.п. 14.1.206 ПКУ).

Завдання 2. Ознайомитися з нормами ст 762 ЦКУ, ст. 153.7, 146.17, 138.5, 185.1, 190.1, 198.1, 198.3, 187.8, 198.2, 180.2, 160 ПКУ.

Завдання 3. Необхідно ознайомитися з літературою, законодавчими та нормативно – правовими актами за темою.

Питання для самостійного вивчення

1. Критерії віднесення операції до фінансового лізингу.
2. Лізинговий платіж та податок на репатріацію.

Навчальні завдання для самостійної роботи

Завдання 10.1

Сформулювати зміст господарських операцій та вказати первинні документи на підставі наведеної кореспонденції рахунків:

1. Д 377 К 311	3. Д 152 К 377	5. Д 10 К 152	7. Д 684 К 312	9. Д 532 К 744
2. Д 152 К 531	4. Д 641 К 377	6. Д 952 К 684	8. Д 974 К 531	10. Д 92 К 131

Тести для самоконтролю

1. У бухгалтерському обліку орендатора (лізингоотримувача) об'єкт фінансової оренди відображається у складі:

- а) доходів;
- б) капітальних інвестицій (основних засобів);
- в) витрат.

2. Довгострокова кредиторська заборгованість орендаря за отриманим об'єктом фінансової оренди відображається на субрахунку:

- а) 631;
- б) 632;
- в) 681;
- г) 531.

3. У бухгалтерському обліку орендатора (лізингоотримувача) об'єкт фінансової оренди відображається:

- а) за справедливою вартістю;
- б) за теперішньою вартістю мінімальних орендних платежів;
- в) за найменшою на початок терміну оренди оцінкою: справедливою вартістю або теперішньою вартістю мінімальних орендних платежів;
- г) за найбільшою на початок терміну оренди оцінкою: справедливою вартістю або теперішньою вартістю мінімальних орендних платежів;

4. Фінансові витрати за фінансовим лізингом орендар відображає:

- а) за дебетом 945;

- б) за дебетом 974;
- в) за дебетом 952;
- г) за дебетом 531.

5. Курсові різниці по заборгованості за об'єкт лізингу та лізинговими платежами (сумі орендних платежів) є:

- а) операційними з відображенням на 714, 945 субрахунку;
- б) неопераційними з відображенням на 744, 974 субрахунку;
- в) фінансовими з відображенням на 711, 942 субрахунку;
- г) лізинговими з відображенням на субрахунку 531.

6. Датою виникнення податкових зобов'язань з ПДВ при ввезенні на митну територію України об'єкта фінансової оренди (лізингу) є:

- а) дата фактичного отримання об'єкта фінансової оренди на склад лізингоотримувача;
- б) дата надання вантажної митної декларації для митного оформлення;
- в) дата сплати лізингових платежів;
- г) дата підписання договору щодо фактичної передачі об'єкта фінансової оренди.

7. Базою оподаткування ПДВ при постачанні майна у фінансовий лізинг є:

- а) договірна (контрактна) вартість, але не нижче за звичайні ціни;
- б) договірна (контрактна) вартість, але не нижче митної вартості;
- в) договірна (контрактна) вартість, але не нижче ціни придбання об'єкту лізингу;
- г) балансова вартість на момент їх постачання.

Питання для самоконтролю

1. Об'єкти та суб'єкти лізингу.
2. Які особливості митного оформлення лізингових операцій?
3. Які особливості відображення зовнішньоекономічних лізингових операцій у бухгалтерському обліку?

4. Які особливості відображення зовнішньоекономічних лізингових операцій у податковому обліку?

Тема 11. Декларування валютних цінностей. Відповідальність за порушення при здійсненні валютних операцій

Ключові терміни і поняття:
валютні цінності, штраф, пеня.

Завдання 1. Сформувати словник основних термінів і понять:
ст.14 ПКУ – штраф, пеня.

Завдання 2. Необхідно ознайомитися з літературою, законодавчими та нормативно – правовими актами за темою.

Завдання 3. Ознайомитися зі ст. 9 ДКМУ № 15-93, нормами наказу МФУ «Про затвердження форми Декларації про валютні цінності, доходи та майно, які належать резиденту України і знаходяться за її межами» від 25.12.95 р. № 207, Указу Президента України «Про невідкладні заходи щодо повернення в Україну валютних цінностей, які незаконно знаходяться за її межами» від 18.06.94 р. № 319/94, ст. 16 ДКМУ № 15-93, Положення про валютний контроль, затв. постановою Правління НБУ від 08.02.2000 р. № 49, ст. 114 ПКУ.

Завдання 4. Ознайомитися зі ст. 201 Кримінального кодексу України (ККУ), ст. 305 ККУ, ст. 468 - 485 Митного кодексу України щодо порушення митного законодавства.

Питання для самостійного вивчення

1. Відповідальність за порушення податкового законодавства.
2. Відповідальність за порушення митного законодавства.

Навчальні завдання для самостійної роботи

Завдання 11.1

Вказати терміни та порядок декларування валютних цінностей.

Заповнити декларацію про валютні цінності, які знаходяться за межами митної території України станом на 30.06 та 30.09 п.р. за наступних даних:

- підприємство відвантажило товари 10.01 п.р., фактурна вартість яких складає 200 000 євро, митна вартість 200 100 євро. Код угоди – 21.

За цією операцією надійшла валютна виручка на поточний рахунок 30.09 п.р. в сумі 150 000 євро.

Тести для самоконтролю

1. Зобов'язання щодо обов'язкового декларування валютних цінностей за межами України встановлено:

- а) ДКМУ № 15-93;
- б) Указом ПУ № 319;
- в) наказом МФУ № 207.

2. Форма декларації про валютні цінності за межами України встановлено:

- а) ДКМУ № 15-93;
- б) Указом ПУ № 319;
- в) наказом МФУ № 207.

3. За порушення термінів декларування валютних цінностей за межами України застосовується:

- а) штраф у розмірі 10 нпмдг;
- б) штраф у розмірі 20 нпмдг;
- в) попередження;
- г) призупинення ЗЕД до 6 місяців.

4. За порушення порядку декларування валютних цінностей за межами України застосовується:

- а) штраф у розмірі 10 нпмдг;
- б) штраф у розмірі 20 нпмдг;
- в) попередження;
- г) призупинення ЗЕД до 6 місяців.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Бутинець Ф.Ф., Жиглей І.В. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця; 3-тє вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2006. – 388 с.

2. Бутинець Ф.Ф., Жиглей І.В. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця; 2-тє вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2001. – 544 с. (бібл. шифр 657/ Б93)

3. Гордієнко Н.І., Карпушенко М.Ю. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. Харків: Страйд, 2006. – 304 с. (бібл. шифр 657/)-17)

4. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007 – 606 с. (бібл. шифр 657/ К13)

5. Сердюк В.М. і інш. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. пос. / В.М. Сердюк, О.А. Сизоненко, Ш.М. Акаєв. – Макіївка: вид-во „Ноулідж” (донецьке відділення), 2010. – 367 с.

Допоміжна

1. Войтенко Т. ЗЕД: бухгалтерський і податковий облік у подробицях. – Харків: Фактор, 2013. – 400 с.

2. Г. Грек, А. Негода, Е. Бондарева, Е. Самарченко Практическое применение правил «Инкотермс» в Украине и во внешнеэкономической деятельности: юридические, налоговые и бухгалтерские особенности. – Днепропетровск

3. Трусов О., Рудяк Ю. Довідник ЗЕДівця. – Харків: Фактор, 2009. – 704 с.

4. Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати, видання МТП № 560, введені в дію з 01.01.2000 р.

Інформаційні ресурси

1. Кодекс України «Про адміністративні порушення» від 07.12.1984 р. № 8073-X із змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

2. Закон України від 16.04.1991 № 959-XII «Про зовнішньоекономічну діяльність». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

3. Декрет КМУ від 19.02.1993 № 15-93 р. «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/15-93>

4. Закон України "Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті" № 185/94 від 23.09.94 р.

5. Закон України від 19.03.1996 року N 93/96-ВР «Про режим іноземного інвестування». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/93/96-вр>

6. Закон України «Про фінансовий лізинг» від 16.12.97 р. № 723/97-ВР

7. Закон України від 23.12.1998 N 351-XIV «Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=351-14>.

8. Закон про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. – К., 1999.

9. Кримінальний кодекс України - Закон України від 05.04.2001 № 2341-III в редакції Закону від 07.03.02 р. № 3111 (Відомості Верховної Ради України, 2001, N 25-26, ст.131). Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/481/95-%D0%B2%D1%80>

10. Закон України «Про платіжні системи і переказ коштів в Україні» від 05.04.2001 р. № 2346-XIV

11. Закон України «Про Митний тариф України» від 05.04.2001 р. № 2371 в редакції Закону N 2829-VI (2829-17) від 21.12.2010. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2371-14>

12. 5. Закон України "Про обіг векселів в Україні" № 2374 від 05.04.01 р.

13. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI, зі змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

14. Податковий кодекс України. Закон України № 2755 – VI. від 02.12.2010 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/2755-17>.

15. Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо повернення в Україну валютних цінностей, які незаконно знаходяться за її межами» від 18.06.94 р. № 319/94

16. Постанова КМУ і НБУ № 444 від 21.06.95 р. «Про типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів та типових формах захисних застережень»

17. Положення про порядок державної реєстрації іноземних інвестицій, затвердженого постановою КМУ від 07.08.96 р. № 928

18. Про затвердження Положення про порядок державної реєстрації договорів (контрактів) про спільну інвестиційну діяльність за участю іноземного інвестора. - Постанова КМУ від 30 січня 1997 р. N 112. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/112-97-n>

19. Постанова КМУ «Про деякі питання регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у сфері ЗЕД» № 756 від 29.04.99 р.

20. Постанова КМУ від 5 грудня 2007 р. N 1392 «Про затвердження Порядку визначення строку та умов завершення імпортової операції без увезення товару на територію України»

21. Постанова КМУ від 29 грудня 2007 р. N 1409 «Про затвердження Порядку продовження строків розрахунків за зовнішньоекономічними операціями»

22. Постанова КМУ від 27.12.2010 № 1195 Про перелік товарів, щодо яких під час тимчасового ввезення на митну територію України застосовується часткове умовне звільнення від обкладення податком на додану вартість

23. Постанова КМУ від 02.02.2011 № 73 Про граничні норми добових витрат для відрядження членів екіпажів суден, інших транспортних засобів та суми, що спрямовуються на їх харчування замість добових витрат. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/73-2011-%D0%BF>

24. Про суми та склад витрат на відрядження державних службовців, а також інших осіб, що направляються у відрядження підприємствами, установами та організаціями, які повністю або частково утримуються (фінансуються) за рахунок бюджетних коштів. - Постанова КМУ від 02.02.2011 р. N 98. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/98-2011-%D0%BF>

25. Про перелік офшорних зон. – Розпорядження КМУ від 23.02.2011 р. N 143-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/143-2011-%D1%80>

26. Деякі питання державної реєстрації іноземних інвестицій. - Постанова КМУ № 555 від 20 червня 2012 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/555-2012-%D0%BF/para5#n5>

27. Про затвердження форми Декларації про валютні цінності, доходи та майно, що належать резиденту України і знаходяться за її межами. – Наказ МФУ N 207 від 25.12.95 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0018-96>

28. Постанова Правління НБУ "Про затвердження Класифікатора іноземних валют" від 04.02.1998 р. № 34.

29. Наказ МФУ "Про затвердження Інструкції про службові відрядження в межах України та за кордон" від 13.03.1998 р. № 59

30. Інструкція про порядок здійснення контролю за експортними, імпорними операціями, затверджена постановою Правління Національного банку України від 24.03.99 р. № 136

31. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобовязань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом МФУ від 30.11.99 р. № 291

32. Інструкція по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобовязань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом МФУ від 30.11.99 р. № 291

33. Положення про валютний контроль, затверджене постановою Правління НБУ від 08.02.2000 р. № 49

34. Наказ Міністерства № 201 від 06.09.2001 р. "Про затвердження Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів)".

35. Інструкція про порядок відкриття, використання та закриття рахунків в національній іноземній валюті, затверджена постановою Правління Національного банку України від 12.11.2003 р. № 492

36. Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами, затверджене постановою Правління НБУ від 03.12.2003 р. № 516

37. Про затвердження Положення про порядок отримання резидентами кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів і надання резидентами позик в іноземній валюті нерезидентам . - Постанова Правління Нацбанку України від 17.06.04 № 270. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0885-04>

38. Постанова Правління НБУ «Про встановлення процентних ставок за зовнішніми займами резидентів» від 03.08.2004 р. № 363

39. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 7 “Основні засоби”, затверджений наказом Мініфіну України від 27.04.2000 р. № 92

40. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 8 “Нематеріальні активи”, затверджений наказом Мініфіну України від 18.10.1999 р. № 242

41. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 9 “Запаси”, затверджений наказом Мініфіну України від 20.10.1999 р. № 246.

42. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 10 “Дебіторська заборгованість”, затверджений наказом Мініфіну України від 08.10.1999 р. № 237

43. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 11 “Зобов’язання”, затверджений наказом Мініфіну України від 31.01.2000 р. № 20

44. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 12 “Фінансові інвестиції”, затверджений наказом Мініфіну України від 26.04.2000 р. № 91

45. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 14 “Аренда”, затверджений наказом Мініфіну України від 28.07.2000р. № 181

46. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 15 “Доход”, затверджений наказом Мініфіну України від 29.11.1999 р. № 290

47. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 16 “Витрати”, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318.

48. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 21 “Вплив зміни валютних курсів”, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 10.08.2000 р. № 193.

49. Правила торгівлі іноземною валютою, затверджені постановою правління НБУ від 10.08.2005 р. № 281

50. Правила використання готівкової іноземної валюти на території України, затверджені постановою правління НБУ від 30.05.2007 р. № 200

51. Наказ ДПАУ «Про затвердження форми Звіту про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт, і Порядку його складання» від 23.12.2010 р. № 996

52. Наказ Держмитслужби України від 23.05.2011 № 409 Про затвердження Інструкції про порядок справляння акцизного податку при ввезенні товарів на митну територію України суб'єктами господарської діяльності. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0705-11>

53. Постанова правління НБУ «Про зміну термінів розрахунків за операціями з експорту і імпорту товарів і введенні обов'язкового продажу надходжень в іноземній валюті» від 06.11.2012 р. № 475

54. Постанова правління НБУ «Про встановлення розміру обов'язкового продажу надходжень в іноземній валюті» від 06.11.2012 р. № 479

55. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». - Наказ МФУ від 07.02.2013 № 73. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (діє з 19.03.2013)